

На основу члана 32. став 1. тачка 4. закона о локалној самоуправи („Сл.гласник РС“, број 129/07, 83/14 – др Закон, 101/16 – др Закон, 47/18 и 111/21 – др Закон) и члана 40. став 1 тачка 4. Статута Општине Смедеревска Паланка („међуопштински службени лист“, број 9/19).

Скупштина општине Смедеревска Паланка на седници одржаној 30. јуна 2023. године, донела је

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство финансија
Републички секретаријат
за јавне политике

Овај програм финансира
Европска унија

План развоја општине Смедеревска Паланка

2023-2030.

Смедеревска Паланка, 2023. године

I

Садржај

Уводна реч председника општине	4
1. Процес израде плана развоја.....	5
2. Законски оквир и методологија.....	5
3. Социо- економска анализа општине - извод.....	8
3.1 Основне информације о општини	8
3.1.1 Географске карактеристике.....	8
3.1.2 Демографија	9
3.2 Природни ресурси.....	9
3.2.1 Хидрологија	9
3.2.2 Биодиверзитет.....	10
3.2.3 Природна добра.....	10
3.3 Економски развој	10
3.3.1 Привреда.....	10
3.3.2 Тржиште рада	11
3.3.3 Пољопривреда	12
3.3.4 Туризам	13
3.4 Друштвени развој.....	14
3.4.1 Предшколско образовање и васпитање, припремни предшколски програм.....	14
3.4.2 Основно и средњошколско образовање	15
3.4.3 Социјална заштита	15
3.4.4 Здравствена заштита.....	17
3.4.5 Култура и спорт.....	17
3.5 Урбани развој и животна средина.....	17
3.5.1 Просторно и урбанистичко планирање	17
3.5.2 Саобраћајна инфраструктура	18
3.5.3 Водовод и канализација.....	19
3.5.4 Квалитет ваздуха	20
3.5.5 Наводњавање	20
3.5.6 Енергетика	20

3.5.7 Управљање отпадом.....	21
4. SWOT анализа.....	21
5. Визија општине.....	26
6. Преглед приоритетних циљева и мера општине	26
7. Опис приоритетних циљева и мера по правцима развоја	28
7.1 Развојни правац – економски развој.....	28
7.2 Развојни правац – друштвени развој.....	40
7.3 Развојни правац – урбани развој и животна средина.....	53
7.4 Развојни правац – добра управа.....	66
8. НАЧИН СПРОВОЂЕЊА И НАЧИН ПРАЋЕЊА СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА РАЗВОЈА	69
8.1. Праћење спровођења Плана развоја.....	70
8.2. Вредновање постигнутих учинака Плана развоја	70
8.3. Извештавање о спровођењу и постигнутим учинцима Плана развоја.....	71
8.4. Ревизија Плана развоја.....	71
9. Листа скраћеница	71

Уводна реч председника општине

Поштовани суграђани,

План развоја општине Смедеревска Паланка представља документ развојног планирања у којем су за период од 2023. до 2030. године препознате потребе наше локалне заједнице и дефинисани правци у којима ћемо усмеравати будуће инвестиције. План развоја реализује се кроз програм EU EXCHANGE 6-Повећање кредитабилитета планирања, програмског буџетирања и контроле извршења јавних расхода на локалном нивоу у Србији" који финансира Европска унија у координацији са Министарством финансија, Републичким секретаријатом за јавне политике, Министарством државне управе и локалне самоуправе, док Стална конференција градова и општина (СКГО) има улогу имплементационог партнера.

План развоја доприноси и већој видљивости локалне самоуправе од стране релевантних институција, националних и међународних развојних партнера.

Смедеревска Паланка, била је најзадуженија општина у Србији. Општински буџет био је у непрекидној дугогодишњој блокади, као и сва јавна предузећа и установе. За само три године успели смо да, превазиђемо проблеме и да крупним корацима кренемо у обнову и развој наше општине. За мање од шест месеци у Паланци је изграђена јужнокорејска фабрика „Kyungshin Cable Europe“ у индустријској зони Губераш. Смањили смо број незапослених и створили услове за довођење нових инвеститора. Великим планом предвидели смо приоритете у оквиру уређења путне инфраструктуре и стварању повољних услова за виши стандард наших суграђана. Обновили смо све установе културе и увелико радимо на уређењу образовних установа и вртића.

У оквиру плана развоја дефинисали смо приоритетне циљеве који ће се односити на подстицај убрзаног економског и привредног развоја, коришћења природних ресурса, социјалног напретка и смањењу сиромаштва, пружању квалитетне здравствене заштите, развоју културе, унапређењу екологије и обезбеђивању једнаких могућности за све наше грађане општине, од оних најмлађих до најстаријих.

Квалификовани радници, добро осмишљене и распоређене индустријске зоне, приступ главним саобраћајницама, и изнад свега – спремност локалне самоуправе да помогне да буду превазиђене све препреке са којима се могу сусести будући инвеститори – представљају главну предност наше општине. Смедеревска Паланка, град на Јасеници, сигурно ће постати лидер у региону у области индустрије, културе и туризма. Ову општину прати тренд најбржег развоја и напретка, а то је уједно и визија за будућност, за нас и нашу децу. У креирању будућег развоја наше општине неопходно је да узму учешће све институције, приватни сектор као и грађани.

С поштовањем,
Председник општине
Никола Вучен

1. Процес израде плана развоја

Општина Смедеревска Паланка је 24. јуна 2022. године приступила процесу израде Плана развоја за период 2023. – 2030. године, у складу са Законом о планском систему Републике Србије - решење Скупштине Општине Смедеревска Паланка број 30-5/2022-02/2. Стручну подршку у изради Плана развоја општине Смедеревска Паланка пружила је Стална конференција градова и општина (СКГО), кроз програм EU Exchange 6 „Повећање кредитабилитета планирања, програмског буџетирања и контроле извршења јавних расхода на локалном нивоу у Србији“. Програм EU Exchange 6 финансира Европска унија у оквиру националног Програма ИПА 2019 и спроводи се у режиму директног управљања, што значи да Делегација ЕУ у Србији има најзначајнија управљачка овлашћења. Кључне ресорно надлежне институције на националном нивоу јесу Министарство финансија и Републички секретаријат за јавне политике, уз Министарство државне управе и локалне самоуправе и Министарство за европске интеграције. Као и у претходним фазама Програма EU Exchange 6, СКГО има улогу имплементационог партнера.

По решењу број 02-151/2022-01 председника општине, од 01. септембра 2022. године, образован је координациони тим општине и тематске радне групе за израду плана развоја. Тиме су створени услови за израду плана развоја кроз ангажовање стручних лица из општинске управе, као и других професионалаца, али и представника кључних заинтересованих страна у области економског развоја, друштвеног развоја, и урбаног развоја и животне средине.

2. Законски оквир и методологија

У складу са Законом о локалној самоуправи (ЗЛС), локалне самоуправе планирају, уређују и управљају јавним пословима који су у њиховој надлежности и од интереса за локално становништво. Закон о планском систему Републике Србије - ЗПС („Службени гласник РС“, бр. 30/2018 од 20.04.2018. године), усвојен је 2018. године и детаљно уређује обавезу органа локалне власти (и свих осталих учесника у планском систему) да планирају јавне послове у својој надлежности.

Методологија за израду Плана развоја општине је одређена постојећим стратешко-планским и правним оквиром у Републици Србији, са посебним освртом на Закон о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 30/2018 од 20.04.2018. године), као и Уредбу о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 107/2020 од 14.8.2020. године).

План развоја сваке јединице локалне самоуправе треба да буде формулисан тако да буде у складу са принципима доброг управљања, као и планским документима вишег реда. Поред тога, имајући пре свега у виду да је приступање ЕУ стратешки циљ Републике Србије, за јединице локалне

самоуправе у Републици Србији је значајно да своје планове развоја усклађују и са приоритетима из преговарачких поглавља, а тиме и са правним тековинама и главним правцима јавних политика земаља ЕУ. У том контексту, сви планови развоја, па и они локални у Републици Србији, треба да буду усклађени и са 17 циљева одрживог развоја „Агенде 2030 за одрживи развој“ Уједињених нација.

На националном нивоу планови развоја ЈЛС треба да буду усклађени са Националном Стратегијом одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године и другим националним стратегијама које се тичу развоја локалних заједница.

Документ плана развоја општине Смедеревска Паланка, у складу са Уредбом о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, садржи следеће обавезне елементе: увод, преглед и анализу постојећег стања, визију, приоритетне циљеве развоја, преглед и опис мера за остваривање приоритетних циљева развоја и начин спровођења и начин праћења спровођења плана развоја.

Закон о планском систему дефинише да се мере предложене планом развоја детаљније разрађујују средњорочним планом јединице локалне самоуправе и документима јавне политике. ЈЛС је обавезна да годишњи извештај о спровођењу плана развоја ЈЛС припрема у поступку прописаном за израду извештаја о спровођењу средњорочног плана. По истеку треће календарске године од доношења плана развоја, општинско веће је дужно да изради предлог извештаја о учинцима спровођења плана развоја, који се затим доставља Скупштини на усвајање. ЈЛС је у обавези да овај процес изврши у року од шест месеци од истека треће календарске године од доношења плана развоја.

Процес изrade Плана развоја у општини Смедеревска Паланка спроведен је кроз главне фазе илустроване на следећој слици.

Поред принципа партиципације кроз учешће заинтересованих страна и локалних партнера у раду тематских радних група, у процесу изrade плана развоја је примењен још и принцип консултација и саветовања. Тако је на нивоу редовних састанака тематских радних група обезбеђена јасна

размена неопходних информација и података, конструктивни дијалог, али и консензус заинтересованих страна, посебно у фази анализе проблема, идентификације приоритетних циљева и конкретних мера које је потребно реализовати у седмогодишњем периоду.

Поред тематских радних група, које су функционисале више на оперативном нивоу, формирano је и саветодавно тело у форми Партнерског форума са представницима заинтересованих страна из шире заједнице. Иницијални састанак Партнерског форума послужио је за упознавање партнера из локалне заједнице са циљевима и методологијом израде плана развоја општине, а финалне консултације са Партнерским forumом одржане су по утврђивању нацрта плана током организовања јавне расправе.

У циљу поштовања начела транспарентности, и редовне комуникације са јавношћу, креiran је банер на званичном сајту општине, у оквиру којег су наведени сви важни догађаји у процесу израде плана развоја, као и приложена сва документа која прате процес израде и усвајања плана развоја.

Процес прегледа и анализе постојећег стања започет је кроз израду прегледа претходно реализованих планских докумената донетих на подручју општине, почев од претходне стратегије одрживог развоја општине. Преглед и оцена постојећег стања највећим делом се заснивала на истраживачком и аналитичком раду, кроз приступ јавно доступним подацима. Како би се бројне информације и чињенице о реалном степену развоја општине сумирале и што јасније приказале, приступило се изради SWOT матрице, кроз упоредни приказ унутрашњих снага и слабости, али и екстерних прилика и претњи. На основу ове фазе извршена је анализа проблема, тј. идентификација и евалуација кључних проблема, као идентификација њихових узрока и последица на више нивоа узрочно-последичних веза.

Дефинисање визије је подразумевало сажету идентификацију промена којима се постиже жељено стање на крају планског периода плана развоја. У фази дефинисања приоритетних циљева извршена је идентификација кључних развојних аспеката које треба постићи спровођењем плана развоја. У циљу мерења успеха у остварењу жељене промене између почетног стања и стања након спровођења мера у току планског периода, за сваки од приоритетних циљева су дефинисани показатељи учинака, тј. индикатори. Поред тога, за сваки приоритетни циљ је дефинисан и сет мера, које је потребно реализовати како би се приоритетни циљ остварио.

Дефинисање управљачког оквира за спровођење Плана развоја подразумева успостављање институционалних механизама за праћење спровођења, извештавање и вредновање постигнутих учинака. Пре усвајања и објављивања плана развоја, неопходно је спровођење јавне расправе о нацрту плана развоја, како би се и шира јавност из локалне заједнице упознала са садржајем документа, и како би се припремила коначна верзија нацрта плана развоја за усвајање од стране Општинског већа.

Током периода израде плана развоја, одржани су следећи састанци и радионице:

- 19.08.2022. – први састанак координационог тима; анализа постојеће стратегије одрживог развоја.
- 19.10.2022. – радионица за израду SWOT анализе.
- 18.11.2022. – први састанак партнеришког форума; презентовање социо-економских анализа и резултата SWOT анализе.

- 14.12.2022. – планска радионица анализе проблема и дефинисања визије, односно жељеног стања развоја општине у оквиру израде нацрта Плана развоја ЈЛС.
- 18.01.2023. – планска радионица дефинисања приоритетних циљева и мера у оквиру израде нацрта Плана развоја ЈЛС.
- 10.03.2023. – састанак за финализацију приоритетних циљева и мера у оквиру израде нацрта Плана развоја ЈЛС;
- 04.04.2023. – састанак за разраду мера за сваки од приоритетних циљева развоја у оквиру израде нацрта Плана развоја ЈЛС;
- 23.05.2023. – други партнерски форум, одржан у току поступка јавне расправе.

3. Социо-економска анализа општине - извод¹

3.1 Основне информације о општини

Општина Смедеревска Паланка се, према важећој методологији, сврстава у недовољно развијене локалне самоуправе. То значи да је ниво развијености у распону 60-80% у односу на републички просек.

Општина Смедеревска Паланка је 2016. године била једна од најзадуженијих општина у Србији. Дуг општине, која је била пред банкротом, износио је око 3 милијарде динара или три годишња општинска буџета. Рачун општине био је у непрекидној блокади пуних седам година. Живот у Смедеревској Паланци тада је био тежак и неизвестан: свакодневне рестрикције воде, које су у току дана трајале више од 16 сати у континуитету, без уличне расвете, где је грађанима било отежано и незамисливо кретање у мраку поготово у зони школа где су ученици нижих разреда после поподневне наставе морали искључиво у пратњи родитеља до својих кућа. Путна инфраструктура је лоша, иако је више пута, код банака, узиман кредит у сврху њене обнове.

Запослени у предузећима и установама, чији је оснивач општина, месецима нису примали плате. У појединим организацијама плате су касниле од осам месеци до годину дана. Истовремено, нису уплаћивани доприноси за здравствено осигурање, па су запослени остали без здравствених књижица и могућности лечења у секундарној и терцијалној здравственој заштити.

Рачуни свих школа били су у блокади. Није било могуће набавити основни потрошни материјал, укључујући и санитарна средства за хигијену. Већина школа је током зиме остајала без огрева, па су, или наставу скраћивали на 30 минута, или одлазили на принудне распусте.

3.1.1 Географске карактеристике

Смедеревска Паланка заузима подручје у североисточном делу Шумадије које се, због близине ушћа реке Јасенице у Велику Мораву, назива Доњом Јасеницом. Смедеревска Паланка, насеље на ушћу Кубршице у Јасеницу, је највеће место у Доњој Јасеници. Подручје општине има равничарско-брежуљкасти карактер, са надморском висином од 95 до 297 метара. Јужно и југоисточно од долине Јасенице пружају се обронци планине Рудник. У југозападном делу општине, између долина Јасенице и Кубршице, спуштају се обронци планине Венчац. Северно од долине

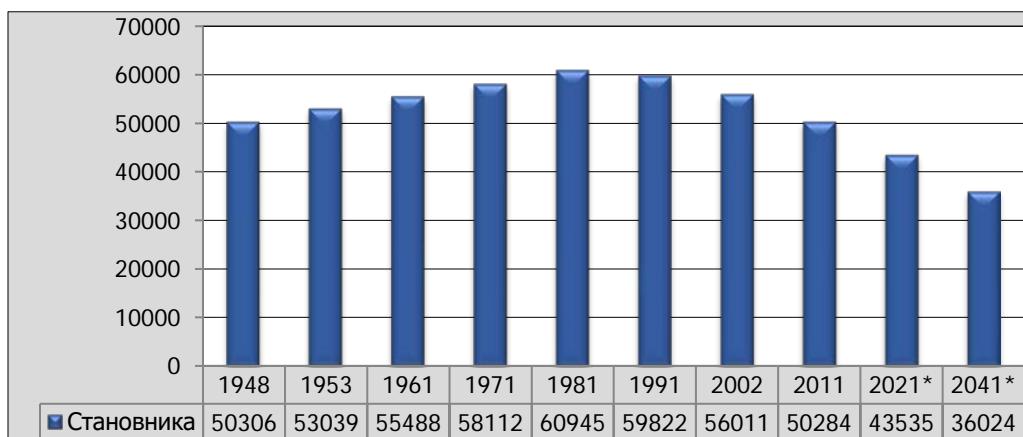
¹ Комплетна социо-економска анализа налази се у прилогу

Јасенице смештена је широка таласаста зараван Азање флувијалног порекла, чијом се источном ивицом пружа Голобочко побрђе којим се Доња Јасеница одваја од Поморавља.

Град је окружен углавном великим селима, од којих су многа, по свом изгледу и уређености, данас слична варошицама. Поменимо само Азању, некада највеће село на подручју бивше Југославије, Селевац и Кусадак, места у којима живи највећи број изванградског становништва са територије паланачке општине.

3.1.2 Демографија

Популационо највеће насеље је Смедеревска Паланка (око 25.000), потом села Кусадак (5.500), Азања (4.700), Селевац (3.800). Смањење броја становника је резултат неповољног односа наталитета и морталитета, миграције становништва у иностранство и одлазак младих у веће градске центре. У општини је присутна равномерна заступљеност полова, уз нешто већи број жена.

Графички приказ кретања броја становника у периоду од 1948. до 2041. године.

Извор: Републички завод за статистику (процена за 2021. и 2041. годину)

Старосна структура становништва општине показује да је 2011. године највећи број становника имао између 40 и 59 година и њих је скоро 30%. Према бројности, становништво између 20 и 39 година старости чинило је скоро 25%. Више од половине становништва (26.905) је у најпродуктивнијем животном периоду.

3.2 Природни ресурси

3.2.1 Хидрологија

Кроз подручје општине Смедеревска Паланка протичу три реке Јасеница, Кубршица и Велики Луг. Токови ових река су у целини регулисани на територији Општине. Регулацијом и преграђивањем токова река и потока створена су четири акумулациони језера: Кудреч I и II, Пиносавско у Кусатку и Влашкодолско.

На ширем подручју општине налази се и неколико значајних хидрографских појава међу којима је најзначајнији извор минералне воде и два извора термоминералне воде на Кисељаку, који се налази на левој обали реке Кубршице.

3.2.2 Биодиверзитет

Смедеревска Паланка спада у шумом најсиромашније крајеве Републике Србије, јер се под шумом налази само око 5% територије. Најзначајнија је шума Микуља са 130 хектара, која се налази на надморској висини од 110-200m. Најзаступљеније врсте су храст, буква, граб, дрен, топола и др. Карактеристичне животиње за ово подручје су срне, лисице и зечеви, потом јаребице, препелице и фазани. Битно обележје представља и рибља фауна (шаран, сом, клен...).

3.2.3 Природна добра

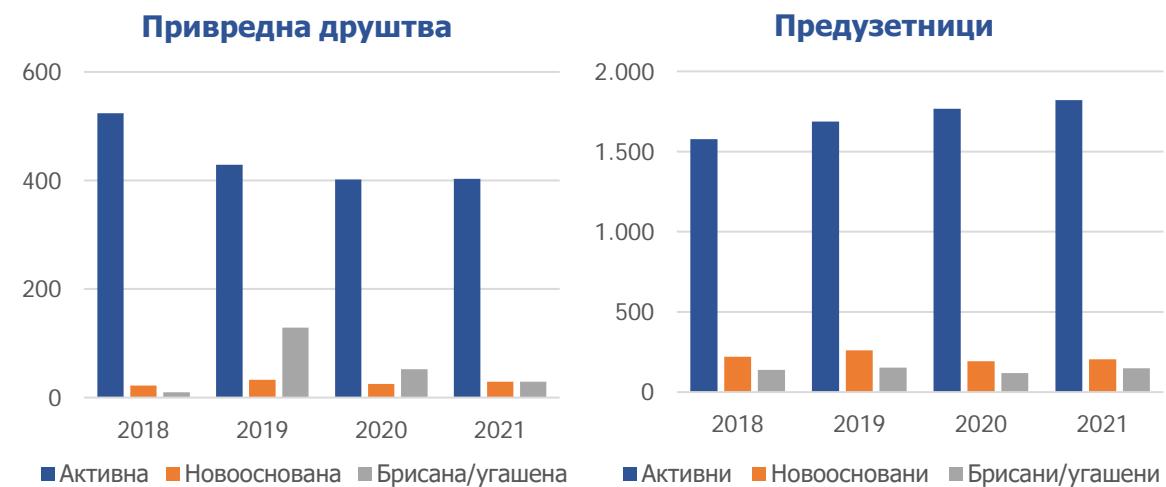
На територији општине Смедеревска Паланка не налазе се заштићена природна добра.

3.3 Економски развој

3.3.1 Привреда

У привредној структури општине Смедеревска Паланка традиционално важне делатности су пољопривреда и прерадничка индустрија, пре свега машинска и металска индустрија, производња грађевинског материјала, и различите области прехранбене индустрије. Окосницу развоја је деценијама представљао Гоша холдинг, а након приватизације неки делови овог холдинга су наставили успешно да послују. Препознатљиво предузеће је био и „Паланачки кисељак“, са минералном водом „Карађорђе“, које је више пута мењало власнике након приватизације.

У 2021. години пословало је 2.223 активних привредник субјеката, и то 1.820 предузетника и 403 привредних друштава. Број активних предузетничких радњи на 1.000 становника износио је 41, што је у складу како са републичким просеком. Насупрот томе, показатељ броја привредних друштава на 1.000 становника, који у општини Смедеревска Паланка износи 9, значајно је нижи од националног нивоа.

Број привредних субјеката у општини Смедеревска Паланка

Извор: Регистар мера и подстицаја привредног развоја, Агенција за привредне регистре ([линк](#))

Процес приватизације предузећа са територије општине Смедеревске Паланке је практично окончан. Међутим, нека од приватизованих предузећа су тренутно у процесу промене власништва, што отежава пуну реализацију њихових производних и услужних капацитета (пример је „Паланачки кисељак“).

Инвестициона активност на територији општине Смедеревска Паланка бележи раст од 2018. године. У периоду 2017.-2020. године више од 70% инвестиција чинила су улагања у набавку и монтажу опреме, док се око четвртина односило на грађевинске радове.

Инвестиције у нова основна средства у општини Смедеревска Паланка у милионима РСД

Извор података: Општине и региони у Републици Србији – Републички завод за статистику

Посматрано према делатностима, инвестиције у Смедеревској Паланци су доминантно реализоване у сектору прерадивачке индустрије.

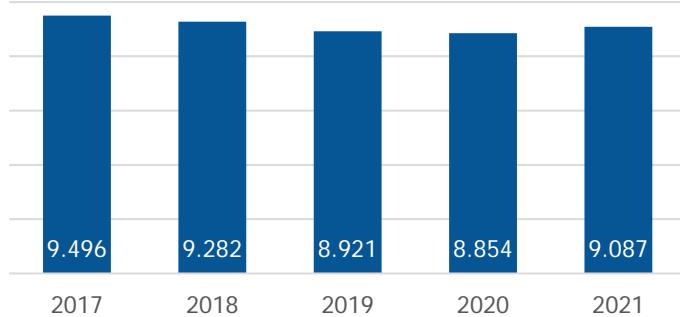
Највећи корисници подстицаја регионалног развоја на територији општине Смедеревска Паланка су велика предузећа. Значајан корисник подстицаја регионалног развоја су и регистровани пољопривредници.

На територији Општине пре пар година локална власт формирала је индустријску зону Губераш. Зона се налази на путу према Великој Плани, и заузима површину од 90 хектара.

Прву велику гринфилд инвестицију представља изградња производног погона корејске компаније „Kyungshin Cable“. Ова компанија је 2021. године отворила погон у Смедеревкој Паланци, у оквиру индустријске зоне Губераш, где производи делове за батерије електричних аутомобила.

3.3.2 Тржиште рада

Регистрована запосленост према општини рада у претходних пет година показује стагнацију, уз тенденцију смањења у појединим годинама. Смедеревска Паланка је једна од малог броја локалних самоуправа у Србији у којој у 2021. ради мањи број регистрованих запослених лица него у 2017. години.

Регистрована запосленост (према општини рада) у Смедеревској Паланци

Извор података: База података Републичког завода за статистику

У прерадивачкој индустрији запослена је четвртина укупног броја регистрованих запослених који раде на територији општине Смедеревска Паланка. Жене чине 41,8% регистроване запослености према месту пребивалишта у 2021. години.

Просечна нето зарада запослених који имају пребивалиште у Смедеревској Паланци у 2021. години износила је 53.700 динара.

Број незапослених лица која се налазе на евидентији Националне службе за запошљавање је смањен у току претходних пет година. На крају 2021. године на територији општине Смедеревска Паланка било је евидентирано укупно 2.986 незапослених лица.

3.3.3 Пољопривреда

Пољопривредна делатност представља један од носилаца развоја општине Смедеревска Паланка. Од укупне површине општине пољопривредне површине су 2005. године заузимале 37.314 ha, односно 88.49%. Ако посматрамо структуру коришћеног пољопривредног земљишта, у 2012. години доминирале су површине под ораницама и баштама са 85,68%, док су знатно мање површине под ливадама, пашњацима и воћњацима.

На територији општине Смедеревска Паланка наводњава се укупно 123 хектара, односно само 0,44 % укупно коришћеног пољопривредног земљишта.

Од укупно 1.484 хектара под воћем, плантажни засади заузимају 1.089 хектара, што је чак 73,83% од укупних површина под воћем. Жита се гаје на 18.105 хектара, односно 76,1% укупних површина под ораницама.

На територији општине током претходних неколико деценија било је развијено свињарство и посебно тов јунади о чему сведоче постројења на атарима сеоских насеља за прераду сточних производа и фарме које указују на организоване форме бављења сточарством (Селевац, Башин, Грчац, Азања, Глибовац, Баничина). Колики је значај сточарства за пољопривреднике општине Смедеревска Паланка, показује податак да је на територији општине било у 2012. години готово 50% свих грла говеда и оваца у односу на читаву територију Подунавског округа.

Година	Говеда	Свиње	Овце
2012.	10299	39112	17409
2018.	11466	31599	14704

Табела. Преглед сточног фонда на територији општине Смедеревска Паланка

Извор: Републички завод за статистику

Имајући у виду тренутно стање у сточарству, процене су да се сточни фонд у периоду од 2019. до 2022. године готово преполовио у односу на процењене податке из 2018. године.

Према резултатима Пописа пољопривреде из 2012. године на територији општине Смедеревска Паланка евидентирано је 6.698 пољопривредних газдинстава, док је према проценама у 2018. години тај број износио 6.199. Наведени подаци показују смањење броја пољопривредних газдинстава за 7,45%, што је највероватније последица неповољних демографских кретања, пре свега миграција ка већим градовима и ЕУ. Уколико се посматра управљачка структура газдинстава према старости и полу може се закључити да највише мушкарци старосног доба од 55 и више година управљају газдинством и доносе кључне одлуке и њих је готово 64%. Када је у питању обученост из области пољопривредне производње највећи део менаџера газдинстава има само пољопривредно искуство стечено праксом, њих 62,47%, док око 3% има стечено средње и високо стручно образовање из области пољопривреде.

Тренутно, постоји пет земљорадничких задруга и свега два пољопривредна предузећа. Од свих земљорадничких задруга паланачке општине најпознатија, најорганизованија и водећа задруга је „Земљорадничка задруга Азања“. Поред задруга, пољопривредном производњом и прерадом баве се и неколико предузећа и то „Вођар-Паланка“, „Месопромет“ и „Вођар-Стевко“. У сектору живинарства посебно треба истаћи предузећа „Микрос Унион“ и „Робинс“.

Подаци показују да су процентуална издвајања општине Смедеревска Паланка за пољопривреду далеко испод просечних издвајања општина сличних величина и карактеристика, које издвајају за пољопривреду између 1,5 и 2% од годишњег буџета.

3.3.4 Туризам

Смедеревска Паланка поседује потенцијале за развој појединих врста туризма, али тренутно туризам је врло неразвијен. Потенцијал за развој туризма превасходно се односи на здравствени туризам, јер је у Смедеревској Паланци смештена Бања Паланачки Кисељак. У Бањи постоје четири извора минералне воде, од којих су неки термални извори, и лековита својства воде помажу у лечењу реуматизма, посттрауматских стања и деформитета, дијабетеса, кардиоваскуларних, дигестивних и других оболења.

Други природни фактори који имају потенцијал да привуку туристе су Кудречко језеро, које је популарно међу риболовцима, а погодно је и за спортско-рекреативне активности, као и шумски комплекс „Микуља“, погодан за излетничке и рекреативне активности, као и за лов у оквиру резервата Јасеница-Луг.

Када је реч о антропогеним факторима, на територији Општине се налази неколико објеката који су под заштитом државе . Пре свега, то су цркве брвнаре (једна у Смедеревској Паланци, а друга у селу Селевац), које су сврстане у национална културна добра од великог значаја. Ту је и неколико других

споменика културе, попут зграда Гимназије и Народног музеја, куће брвнаре у Голобоку, споменика Станоју Главашу и др. У Општини се одржавају и различите манифестације, које такође могу привући одређене категорије туриста.

Смештајни капацитети су оскудни и неадекватни. Тренутно не постоји ниједан категорисани хотел или мотел. Регистрована запосленост у угоститељству је нижа од националног просека. Наиме, у 2021. години у угоститељству је на територији општине Смедеревска Паланка било 200 регистрованих запослених лица, односно удео у укупној регистрованој запослености је износио 2,3%.

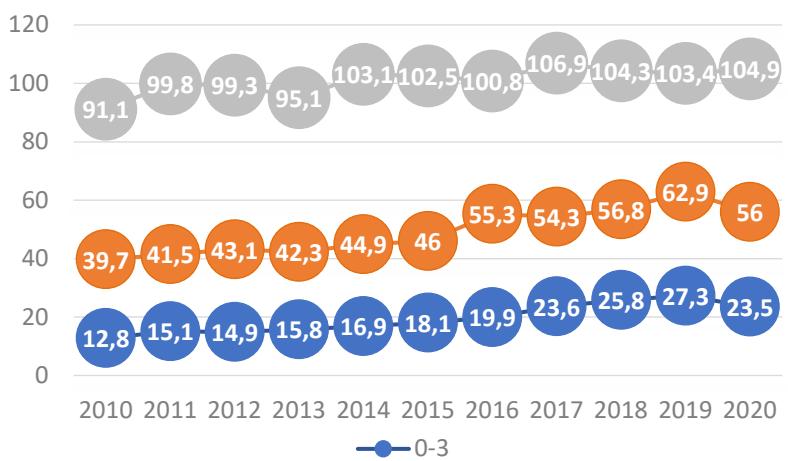
Туристичка организација општине Смедеревска Паланка је у ликвидацији.

3.4 Друштвени развој

3.4.1 Предшколско образовање и васпитање, припремни предшколски програм

Предшколско васпитање и образовање је изворна надлежност ЈЛС где је она у потпуности одговорна како за финансирање тако и организацију рада.

Обухват деце предшколским образовањем и васпитањем у Смедеревској Паланци се константно повећава.

Тренд обухвата деце ПВО (у %), за период 2010.-2020.

Извор: Републички завод за статистику, ДевИнфо база ([link >](#)).

Поређење трогодишњег просека показује да је обухват јасленог узрасла мало виши од просека за подручје Србија-Југ и на нивоу просека за Подунавску област. Међутим, када обухват поредимо са националним циљевима зацртаним за 2030. годину (по којима 75% деце вртићког узрасла треба да буде обухваћено ПВО), он је прилично низак.

Капацитети се састоје од једне јавне предшколске установе која у оквиру своје мреже има пет објекта у седишту општине, а осталих пет су у селима Селевац, Азања, Кусадак, Голобок и Баничина. Припремни предшколски програм се у селима Ратари, Глибовац, Церовац, Придворице,

Влашки До, Грчац, Мала Плана и Водице, реализују у просторима основних школа, месних заједница и учитељским становима који су за потребе деце адаптирани.

Сада у понуди ПВО доминира класичан целодневни програм, али поред полуудневног ППП постоји и понуда диверзификованог програма "Иницијативе за подршку развоју и учењу ромске деце раног узраста у Србији" у који су осим деце ромске заједнице укључена и деца других ускраћених група. Између 70% и 80% родитеља плаћа пун износ учешћа у трошковима ПВО што је далеко више од просека Србије.

Однос учешћа расхода у укупном буџету, тј. уложених средстава у ПВО и обухвата ПВО услугама је неповољан.

3.4.2 Основно и средњошколско образовање

У Смедеревској Паланци постоји 11 матичних основних школа са 11 подручних (извојених) одељења. Само 4 матичне школе су у седишту општине, а чак 7 школа се налазе у сеоским срединама. Сва подручна одељења се налазе у сеоским срединама, што је типична ситуација у Србији. При редовним школама постоје и специјална одељења за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом, али се и значајан број ученика образују по програму Индивидуалног образовног плана 1 и 2 и види се пораст деце која се образују инклузивно.

Просечан број ученика у основним школама је низак: 124 ученика у низим, и 153 у вишим разредима у граду, док је у подручним школама 17 ученика у низим и 2 у вишим разредима. Разлог је велики број матичних школа у сеоским насељима, што није типично за Србију.

Стопа одустајања од школовања у основном образовању је релативно висока. С друге стране, стопа завршавања основне школе за трогодишњи период износи у просеку скоро 100%.

У Смедеревској Паланци се налазе три средње школе - Машино-електротехничка школа "Гоша", Средња школа "Жикица Дамјановић" (са подручјима рада хемија неметали и графичарство, производња и прерада хране и здравство и социјална заштита) и Паланачка гимназија. Стопа одустајања од школовања у средњем образовању је практично непостојећа.

3.4.3 Социјална заштита

У Србији је највећи део социјалне заштите у надлежности националног нивоа: новчана социјална помоћ (НСП) и дечији додатак (ДД), као и категоријска давања за помоћ и негу другог лица намењена старима и особама са инвалидитетом (додатак и увећани додатак).

Новчану социјалну помоћ је 2020. године примало 1.201 становника општине Смедеревска Паланка. Обухват становништва програмом НСП је низак и износи 2,7% (ниже од просека за Србија-југ). Крајем 2020. године, 1.408 деце и младих је примало дечији додатак, од којих је 182 остваривало право на увећане износе и по повољнијим условима. Обухват деце и младих (0-19) програмом дечијег додатка у Смедеревској Паланци износио је 2020. године 17,6% (ниже од просека за Србија-југ).

Капацитет за администрирање социјалне заштите у општини Смедеревска Паланка је приближно на нивоу просека Подунавске области, али је неповољнији него у другим срединама на подручју Србија-југ.

	Смедеревска Паланка	Подунавска област	Србија-југ
Број становника на 1 стручног сарадника Центра за соц. рад	5.543	5.542	4.077
Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији (%)	9,3	10,8	11,6

Капацитет и оптерећеност Центра за социјални рад, 2020.

Извор: ДевИнфо база, Републички завод за статистику.

Према подацима ПИО у Смедеревској Паланци је 2020. године пријављено 10.884 пензионера, док је према проценама РЗС 10.704 лица старо 65 и више година, па се може проценити да покрivenост стarih пензија није висока. И просечна пензија у Смедеревској Паланци је нижа од просечне пензије на подручју Србија-југ.

Додатак за помоћ и негу у 2020. години примало је 128 становника Смедеревске Паланке, а увећани додатак 229. Током година број корисника се није значајно мењао. Обухват становништва додатком за помоћ и негу и увећаног додатка је приближно на нивоу просека Србија-југ.

На смештају је 68 деце из Смедеревске Паланке, искључиво у хранитељским породицама. Стопа деце на смештају је, међутим, знатно изнад просека Србија-југ. Свега 27 старих је смештено у државним домовима, а одговарајући удео је на нивоу просека Србија-југ.

Међу услугама социјалне заштите у надлежности ЈЛС су: дневне услуге у заједници (дневни боравак, помоћ у кући, лични пратилац детета и свратиште), услуге подршке за самостални живот (персонална асистенција, становање уз подршку за младе који напуштају систем социјалне заштите и становање уз подршку за особе с инвалидитетом), услуге смештаја (смештај у прихватилиште за жртве насиља, жртве трговине људима и предах смештај), и саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге.

Према подацима СКГО расходи за социјалну заштиту 2020. године у општини Смедеревска Паланка су износили 32,4 милиона РСД. Удео расхода за социјалну заштиту у општинском буџету је 2,8%. што је ниже од републичког просека који је био између 5% и 6% у 2019. години.

Услуга дневног боравка за децу са сметњама у развоју се у општини пружа већ 14 година. Током 2018. године услугу дневног боравка за децу и младе је користило само 4 корисника. Дневни боравак за одрасле особе са инвалидитетом се обезбеђује за 12 корисника старости од 26 до 64 године, већински мушки пола и са градског подручја. Од 2021. године у општини се пружа и услуга лични пратилац детета. Услугу је у школској години 2021/2022 добијало 36 корисника, а у школској години 2022/2023 услугу је добијало 29 корисника. Услуга се пружа 40 сати недељно и доступна је током целе године.

Расходи за материјалну подршку у надлежности ЈЛС, општина Смедеревска Паланка, покривају: новчана давања (накнада за прворођено дете, новчана давања ученицима и студентима који су корисници НСП, једнократна новчана помоћ (ЈНП) за друге потребе лица у стању социјалне потребе, једнократна новчана помоћ за огрев и за побољшање стамбених услова, опрема кориснику за смештај у установу социјалне заштите), помоћ у натури (трошкови сахране, набавка лекова, медицинских средстава, или помоћи у лечењу), и трошкове народне кухиње. Укупни расходи за материјалну подршку у надлежности ЈЛС у општини Смедеревска Паланка у 2018. години износили су 8,6 милиона РСД, односно приближно 188 РСД по становнику.

3.4.4 Здравствена заштита

Здравствена заштита у Србији је претежно у надлежности националног нивоа. Друштвена брига за здравље на нивоу ЈЛС између осталог подразумева праћење здравственог стања становништва и рада система здравствене заштите, као и стварање услова за приступачност и уједначеност коришћења примарне здравствене заштите.

Здравствена заштита је заступљена преко Дома здравља, медицине рада "Гоша", амбуланте "Микробиологија", амбуланте "Колонија" и дечијег школског диспанзера, као и преко мреже амбуланти и здравствених станица у насељима: Азања, Баничина, Бачинац, Башин, Влашки до, Водице, Глибовац, Голобок, Грчац, Кусадак, Мала Плана, Ратари, Селевац и Церовац. Значајни објекти здравствене заштите у општини су и: Општа болница "Стефан Високи" и Центар за физикалну медицину и рехабилитацију у Паланачком Кисељаку.

Капацитети здравствене заштите у примарној здравственој заштити (број лекара на 1.000 становника) у Смедеревској Паланци су углавном приближно на нивоу просека Србија-југ. Проценат имунизације деце је испод просека Србија-југ, посебно у случају вакцинације против дифтерије, тетануса и великог кашља.

3.4.5 Култура и спорт

У области културе, општина је основала следеће установе: народни музеј, културни центар, архив „Верослава Вељашевић и библиотеку „Милутин Срећковић“.

Центар за развој спорта и Спортска организација „Градски фудбалски клуб 1911“ су у ликвидацији.

3.5 Урбани развој и животна средина

3.5.1 Просторно и урбанистичко планирање

Мрежа насеља на територији локалне самоуправе састоји се од 18 насеља међу којима својим функцијама доминира градско насеље и општински центар Смедеревска Паланка. Функционална организација насеља подразумева још и приградска насеља (Глибовац, Придворце, Грчац, Мала Плана и Водице), мање урбанизоване центре заједнице насеља (Кусадак, Азања и Селевац), руралне центре заједнице насеља (Церовац, Баничина) и остала примарна сеоска насеља. Главна морфолошка карактеристика сеоских насеља је велики број насеља разређено-збијеног типа или ушореног типа, са релативно хомогеном структуром сеоске територије.

Територија градског подручја у потпуности је покривена планском документацијом али је неопходно њено ажурирање. Просторни план ЈЛС усвојен је јула 2010. године, док је План генералне регулације Смедеревске Паланке усвојен (измена и допуна) 2021. године.

Намена	Површина у Ha	% учешће
Грађевинско земљиште	4.793,5	11,4
Пољопривредно	32.506,4	77,1
Шумско	3.474,3	8,2
Водно земљиште	1.381,3	3,3
Укупно:	42.155,7	100

Биланс намене површина на подручју општине Смедеревска Паланка

Извор: Просторни план општине Смедеревска Паланка

У укупној структури грађевинског подручја покривеним ПГР-ом Смедеревске Паланке, становање доминира као преовлађујућа намена. Становање унутар градског насеља одликује правилна парцелација и средња и ниска густина насељености. Општина Смедеревска Паланка има већи број нелегалних објеката на својој територији пропорционално броју домаћинстава у односу на Републику Србију у целини. Број издатих информација и донетих решења за грађење указује на повећану динамику изградње и атрактивност простора за привлачење инвестиција.

Индустријски капацитети су централизовани у Смедеревској Паланци и неопходна је њихова просторна и функционална дисперзија. Просторни размештај привредних зона и индустрије на територији ЈЛС планиран је кроз два појаса развоја: примарни појас у зони општинског центра и секундарни појас развоја који подразумева изградњу привредно-комерцијалних објеката уз државне путеве другог реда. ПГР Смедеревске Паланке дефинисао је просторну целину "Радна зона" која се састоји од: зоне Гоша, зоне уз ул. Карађорђева, Огледних поља института, зоне Ивак и Губераш и две зоне комуналне намене (Ново гробље и Постројење за пречишћавање отпадних вода).

Становници Смедеревске Паланке имају недовољне површине парковских и других уређених јавних зелених површина које се могу увећати уређењем парк шума које се налазе у окружењу бање.

Мрежа објеката друштвеног стандарда (школство, здравство, социјална заштита, култура, информисање итд.) не покрива адекватно сва насеља општине својим услугама; објекти су дотрајали и неопходна им је реконструкција и модернизација.

3.5.2 Саобраћајна инфраструктура

Општина Смедеревска Паланка се налази на европском саобраћајном коридору 10, кроз градско насеље пролази магистрална железничка пруга, а источно од насеља је аутопут Е-75 Београд - Ниш. Повезаност са овим коридорима остварује се преко железничке станице Смедеревска Паланка, лоциране у центру градског насеља, односно преко петље „Велика Плана“ на аутопуту на удаљености од око 12,0 km и новопланиране петље „Смедеревска Паланка“. У друмском саобраћају

повезаност на регионалном нивоу и са непосредним окружењем остварена је преко државних путева 2А реда и добро развијеном мрежом општинских путева који се радијално, од центра насеља пружају према околним насељима. На локалном, општинском нивоу, планирано је раздвајање транзитних од изворно-циљних саобраћајних токова изградњом обилазница ДП у Смедеревској Паланци.

Организација саобраћаја у Смедеревској Паланци дефинисана је кроз формирање три саобраћајна прстена, од спољне обилазнице ка централној градској зони. Аутобуска станица, по локацији и капацитету, задовољава потребе корисника, неопходна је модернизација и реконструкција, уз могућност и дограмдње, у циљу квалитетнијег нивоа пружања услуга. Бициклстички и пешачки саобраћај нису развијени довољно у складу са повољним топографским предиспозицијама. Капацитети паркинг простора у Смедеревској Паланци су недовољни. Железнички саобраћај нема већег значаја за локалну заједницу а чини значајан потенцијал развоја.

3.5.3 Водовод и канализација

Покривеност водоводном и канализационом мрежом насеља у општини Смедеревска Паланка није задовољавајућа.

Организовано водоснабдевање у Општини врши се у општинском центру Смедеревска Паланка и блиским сеоским насељима Мала Плана и Грчац. Сеоска насеља Голобок, Водице и Стојачак имају изграђене сопствене системе водоснабдевања, којима сами управљају. Остале насеља немају организовано снабдевање санитарно исправном водом за пиће и користе локалне водоводе сеоског типа.

ЈКП „Водовод“ обавља јавно водоснабдевање општине Смедеревска Паланка захватањем и прерадом подземних вода са изворишта у Смедеревској Паланци, и то са три локалитета: „Сингер“, „Булине воде“ и „Рудине“, који скупа чине „Градско извориште“, као и прерадом воде са регионалног изворишта „Трновче“, преко заједничког Предузећа за водоснабдевање ЈП „Морава“ са седиштем у Великој Плани.

69,5%, тј. 11.368, домаћинстава у Општини Смедеревска Паланка била су прикључена на јавни водовод у 2020. години, што је нешто ниже од Републичког просека, који је у 2020. години износио 79,94%.

У 2020. и 2021. години фактурисано је у просеку мање од 39% произведене количине воде што је изузетно ниска вредност. Разлоги су дотрајала водоводна мрежа али и постојање праксе да се испоручена вода не фактурише.

Вода за пиће која је доступна корисницима јавног водовода у Општини Смедеревска Паланка је, према налазима Завода за јавно здравље Републике Србије, била исправна и у 2019. и у 2020. години. У 2020. години корисници 107 водовода су имали исправну воду за пиће, док је вода у 49 јавних водовода имала различите неисправности.

78,1%, тј. 30.777, домаћинстава у Општини Смедеревска Паланка била су прикључена на канализацију у 2020. години, што је више од Републичког просека 47,53%.

На територији општине организовани систем јавне канализације има само Смедеревска Паланка. Постојећа канализациона мрежа је сепарационог типа и обухвата око 60% површине насеља. Атмосферска канализација је изграђена само у деловима општинског средишта. Већина

привредних субјеката у Смедеревској Паланци је прикључено на градску канализацију, али одговарајући предтређани технолошких отпадних вода има само један погон "Гоше".

Загађеност површинских вода на подручју Општине главни је еколошки проблем, уз констатацију да су узрочници овако неповољног стања великим делом и привредни и стамбени објекти у суседним општинама (Младеновац, Топола, Велика Плана). На основу мерења Републичког хидрометеоролошког завода Србије у 2007. години, запажа се да су реке Велики Луг и Јасеница и даље изузетно загађене и да одступају од прописаних класа квалитета вода.

Евакуација отпадних вода у сеоским насељима врши се изливањем у упијајуће септичке јаме. Неопходно је даље развијати канализационе системе Смедеревске Паланке и насеља: Глибовац, Грчац, Мала Плана, Придворице, Водице, Стојачак и Церовац као и изградња Постројења за пречишћавање отпадних вода, као и комплетно покривање насеља Смедеревска Паланка атмосферском канализацијом.

3.5.4 Квалитет ваздуха

Смедеревска Паланка није покривена државном мрежом за аутоматски мониторинг стања квалитета ваздуха у Републици Србији, ни у 2019. , ни у 2020. години. Није покривена ни Годишњим извештајем о загађености урбаног ваздуха на територији Републике Србије мерење у мрежи институција јавног здравља у 2019. и 2020. години. На основу просторно-еколошке диференцијације планског подручја евидентно је да су зоне ширег градског подручја Смедеревске Паланке и атари већих насеља Општине (Кусадак, Азања, Селевац) истовремено и простори у којима повремено долази до нарушавања основних вредности квалитета ваздуха.

3.5.5 Наводњавање

На територији општине Смедеревска Паланка мелиорациони системи су присутни у мањем обиму. У долинама Кубршице, Великог Луга и Јасенице извршена је комасација са одводњавањем унутрашњих вода (укупно око 3200 ha на подручју Општине).

3.5.6 Енергетика

Електро-енергетски капацитети задовољавају потребе локалне заједнице. Електро енергетски систем општине Смедеревска Паланка је изграђен са могућношћу даљинског управљања и контролисања (МТК систем).

Снабдевање електричном енергијом обезбеђено је за сва насеља. Реконструкција нисконапонске електроенергетске мреже је извршена у највећем делу општине. Капацитети постојећих трафо станица задовољавају тренутне потребе за електричном енергијом. Такође, јавна расвета је урађена у свих 18 насеља.

На територији општине не постоји систем даљинског грејања.

Кроз општину пролази магистрални гасовод Београд – Ниш, (МГ-08, Ø 610мм), на који је преко одговарајуће гасно мерно-регулационе станице, повезана Смедеревска Паланка. На територији града изграђена је мрежа дистрибутивног гасовода.

3.5.7 Управљање отпадом

Локални план управљања отпадом је из 2010. године. Од 2010. године обавезу организованог сакупљања комуналног отпада је преузело предузеће „PORR WERNER & WEBER“ из Ниша. Отпад се прикупља у свим насељима Општине. До 2010 године, комунални отпад се трајно одлагао на депонију "Рамњак", на потезу регионалног пута Смедеревска Паланка-Крњево. Депонија „Рамњак“ је званично затворена 2010. године, а комунални отпад се од тада трајно одлаже на регионалну депонију „Гигош“ у Јагодини.

За депонију „Рамњак“ је израђен пројекат санације и рекултивације и добијена сагласност надлежног министарства бр. 353-02-13/2008-02 од 18.09.2008. год, али је за сада завршена само прва фаза од три фазе санације. На наведену депонију се и даље нелегално депонује отпад.

4. SWOT анализа

SWOT анализа је један од кључних корака у процесу израде плана развоја јединице локалне самоуправе. Кроз ову анализу чланови радних група, тј. представници заинтересованих страна имају прилику да систематски приступе евидентирању постојећег стања у својој општини. За сваки од сектора развоја врши се идентификација унутрашњих фактора, тј. снага и слабости, као и спољашњих фактора, тј. шанси и претњи.

На основу резултата SWOT анализе, уз уважавање чињеница изнетих у социо-економским анализама, ради се анализа проблема. Ова анализа дефинише централне, тј. кључне проблеме, али и успоставља узрочно-последична веза свих осталих важних проблема који су везани за централни проблем. Ово је дефинитивно најосетљивија фаза у изради плана развоја, јер даје основу за дефинисање интервентне логике у сваком сектору развоја, кроз дефинисање приоритета развоја (циљева) и мера за њихово остваривање. Циљеви нису ништа друго до инверзије проблема који изражавају постојеће негативно стање.

SWOT анализа је обављена на радионицама у којима су учествовали представници тематских радних група. Анализа је обухватила следеће области:

ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ (привлачење инвестиција, економска инфраструктура, подршка МСПП, активна политика запошљавања и туризам)

	+	-
--	---	---

	СНАГЕ	СЛАБОСТИ
УНУТРАШЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> Повољан геостратешки положај – близина коридора 10 и 7 (Дунав) и железничке пруге Бања Кисељак – извори термоминералних вода Природни потенцијали – бања Кисељак, језеро Кудреч, шума Микуља Савет за запошљавање – мере активне политike запошљавања Раст инвестиција у односу на претходне године (кабловска индустрија из Кореје) Реконструкција главне саобраћајнице која излази на коридор 10 Висок квалитет обрадивог пољопривредног земљишта, повољни услови за ратарство, воћарство и повртарство Велика пољопривредна газдинства – фарме живине Аеро клуб Потенцијал за примарне делатности (лов, риболов и пољопривреда) 	<ul style="list-style-type: none"> Недостаје пословни инкубатор Непостојање доволно индустриских зона, постојеће зоне нису адекватно комунално опремљене Недостаје развијен МСП сектор Недовољан извоз Буџетска средства недовољна за инвестирање у сектор локалне привреде Непостојање стандарда и знања Недостатак кадрова због одласка у иностранство, пре свега високо квалификоване радне снаге (ИТ, инжењери...) Радно способно становништво у опадању – старење Неискоришћен гео-термални потенцијал Уситњеност пољопривредних поседа Недостатака капацитета за чување пољопривредних производа Неуспешна приватизација Недостатак туристичке инфраструктуре Непостојање директног излаза на ауто-пут Велики број становништва у руралним срединама са завршеном основном школом и информатички неписмено Није закључено ниједно јавно приватно партнерство Недостатак докумената развојног планирања
СПОЉЊЕ	МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
	<ul style="list-style-type: none"> Изградња брзе пруге – републички ниво Привлачење домаћих и страних инвестиција Приступ развојним фондовима и расположивим изворима финансирања Развој туризма 	<ul style="list-style-type: none"> Убрзан процес миграција у велике центре, одлив кадрова Споро напредовање у приступању ЕУ и немогућност коришћења развојних фондова у пуној мери Утицај глобалне кризе на развој привреде Смањење наталитета Климатске промене и елементарне непогоде Зависност од увоза репро-материјала, што домаћу производњу чини неконкурентном

ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ (образовање, социјална заштита, здравство, култура, спорт)

	+	-
	СНАГЕ	СЛАБОСТИ

УНУТРАШЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Непостојање листе чекања за упис у предшколске установе – развијена мрежа вртића • Пораст обухвата у предшколским установама • Бесплатан боравак за свако треће и наредно рођено дете • Умањење износа рачуна за услугу боравка детета у ПУ за 50%, за редовне платише • Довољан број васпитног особља у предшколским установама • Проактивне све образовне установе у општини • Финансирање учитеља у продуженом дневном боравку у граду и селу • Обезбеђивање средстава за једнократну помоћ младим талентима школског узраста • Задовољавајући квалитет наставе у основним и средњим школама • Услуга дневног боравка за децу, младе и одрасле са сметњама у развоју • Успостављена услуга социјалне заштите „лични пратилац“ за 33 особе • Бесплатни оброк за најугроженије становништво • Усвојене мере популационе политике – значајна средства за прворођено дете • Бесплатни градски и приградски превоз за пензионере • Усвојен ЛАП за родну равноправност 2021-2025 • Постојање 4 установе културе у општини - објекти установа културе су скоро у потпуности адаптираны, осим зграде културе • Велики број спортских клубова • Постојање спортске хале • Отпочета је реконструкција болнице „Стефан високи“ и завршена прва фаза од три 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољни капацитети Центра за социјални рад – недостатак кадра (социјални радници, психологи, педагози, економисти), недовољна опремљеност објекта • Недовољна опремљеност одређених здравствених јединица, пре свега сеоских амбуланти • Мали број превентивних специјалистичких прегледа у руралним срединама • Недостатак документа јавне политике из области социјалне заштите, здравства, културе и спорта • Недовољно радијена спортска инфраструктура • Неодржавање културних и традиционалних манифестација • Неорганизовање управљање спортским садржајима у спортској хали • Велики број подручних школа (превелика образовна структура) - велики оперативни трошкови, а мали број ђака који их похађа • Болница „Стефан Високи“ није у потпуности модернизована • Мали финансијски, кадровски и материјални капацитети поједињих ОЦД
МОГУЋНОСТИ		ПРЕТЊЕ
СПОЉЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Приступ националним изворима финансирања, нпр. преко Канцеларије за јавна улагања • Међународна сарадња и ЕУ фондови • Пројекти за сарадњу са медијима 	<ul style="list-style-type: none"> • Пад животног стандарда и неуједначени друштвени систем вредности • Старење популације • Изостанак наменских средстава услед светске пандемије • Одлив стручних кадрова

УРБАНИ РАЗВОЈ И ЖИВОТНА СРЕДИНА (водоснабдевање, управљање водама и отпадом, грејање, урбанизам, саобраћај, енергетика, остале комунал.делатности)

	+	-
	СНАГЕ	СЛАБОСТИ

УНУТРАШЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Близина коридора Е75, Београда и луке Смедерево • Железнички коридор • У току је израда новог просторног плана • Усвојен је план генералне регулације • Општина је скоро 90% гасификована • Регулисана путна мрежа – излаз на аутопут из 3 правца • Електро мрежа изграђена на подручју целе општине и задовољава потребе становништва и привреде • Регулисан јавни превоз на подручју целе општине • Успостављен је систем редовног водоснабдевања из 3 сопствена изворишта, по потреби додатно водоснабдевање са В. Мораве • Постојање треће тарифе за електро- потрошаче • Постојање енергетског менаџмента • У току је израда техничке документације за изградњу 160км фекалне канализације и 5 постројења за пречишћавање отпадних вода 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостаје ГИС • Недостају планови детаљне регулације и урбанистички планови • У 90% села није уведено водоснабдевање из градског водоводног система са контролом квалитета воде • Недовољно одржавање путне мреже, није одређен управљач локалних путева • Централно грејање не постоји на територији општине • Постојање великог броја дивљих депонија у граду и селу • Градска депонија није санирана • Непостојање примарне сепарације отпада • Не постоји едукација грађана у области животне средине • Непостојање организационе јединице за урбанизам, недостатак кадрова • Поједине водоводне линије старе су и до 60 година • Непостојање постројења за пречишћавање отпадних вода и фекалне канализације у селима • Недостаје прихватилиште за псе и мачке • Није направљен попис имовине • Мала површина општине под парковима и јавним зеленилом • Недовољна енергетска ефикасност домаћинстава и јавних институција
СПОЉЊЕ	<p style="text-align: center;">МОГУЋНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изградња 160км фекалне канализације и 5 ППОВ – републичко финансирање „Чиста Србија“ • Одлична сарадња са републичким ЈП (ЕПС, Телеком, Србија воде и Србија шуме...) • Приступ националним и међународним развојним фондовима • Развијање сарадње са дијаспором • Повезивање на брзу саобраћајницу „Вожд Карађорђе“ • Изградња обилазнице око индустријске зоне (републичка средства) • Санација и рекултивација градске депоније и дивљих депонија • Увођење обновљивих извора енергије 	<p style="text-align: center;">ПРЕТЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Светска економска криза

5. Визија општине

Општина Смедеревка Паланка је 2030. године место за миран породичан живот у центру Србије, атрактиван бањско-туристички локалитет, препознатљива по обиљу природних ресурса и развијеној пољопривреди. Општина Смедеревска Паланка је локална заједница високог животног стандарда становништва, где њени грађани активно учествују у унапређењу квалитета живота.

6. Преглед приоритетних циљева и мера општине

Приоритетни циљ	Мера
Развојни правац: економски развој	
1. Створени услови за развој бањског и сеоског туризма	1.1. Оснаживање установе којој су поверени послови туризма 1.2. Израда програма развоја туризма 1.3. Израда Плана детаљне регулације "Нови комплекс Паланачки кисељак" 1.4. Обнова комплекса „Паланачки кисељак“ 1.5. Обнова комплекса у шуми „Микуља“ 1.6. Обнова туристичке зоне језера „Кудреч“ 1.7. Унапређење туристичке сигнализације
2. Повећана конкурентност пољопривредне производње	2.1. Подршка активним пољопривредним газдинствима за унапређење пољопривредне производње 2.2. Унапређење иригационог система 2.3. Уређење атарских путева 2.4. Комасација земљишта
3. Створен амбијент и предуслови за привлачење инвестиција и развој привреде	3.1. Израда програма привлачења инвестиција 3.2. Уређење и опремање индустријских зона
4. Повећана запошљивост у складу са потребама локалне привреде	4.1. Подршка предузетницима кроз мере активне политике запошљавања 4.2. Промоција средњошколских образовних профиле 4.3. Унапређење програма дуалног образовања 4.4. Подршка изради програма преквалификације и неформалног образовања
Развојни правац: друштвени развој	
5. Креирана одржива социјална политика и програм социјалне заштите	5.1. Израда Стратегије развоја социјалне заштите 5.2. Јачање стратешког и институционалног оквира (Центра за социјални рад и организација цивилног друштва) 5.3. Унапређење услуга социјалне заштите и прилагођавање потребама свих корисника

6. Повећан обухват становништва услугама предшколског образовања	6.1. Лиценцирање и адаптирање простора предшколског образовања 6.2. Израда целодневних и посебних програма и садржаја у оквиру предшколског образовања
7. Унапређен културни живот у општини	7.1. Израда програма развоја културе општине 7.2. Оснаживање рада и јачање капацитета свих установа културе 7.3. Реконструкција "Домова културе" и унапређење културне понуде у сеоским месним заједницама
8. Створени услови за развој спорта у општини	8.1. Израда програма развоја спорта у општини 8.2. Оснаживање установе којој су поверени послови за спровођење и планирање политике развоја спорта 8.3. Изградња нових објеката спортске културе у граду и селу – терени, игралишта и сале
9. Унапређен систем превентивне здравствене заштите у општини	9.1. Јачање капацитета система превентивне здравствене заштите у оквиру Здравственог центра 9.2. Унапређење рада сеоских амбуланти 9.3. Унапређење система кућне неге и лечења на територији целе општине
10. Створени материјални предуслови за развој основног и средњошколског образовања	10.1. Реконструкција и опремање образовних установа
Развојни правац: урбани развој и животна средина	
11. Енергетски ефикасни јавни и приватни објекти	11.1. Израда Програма и Плана енергетске ефикасности општине 11.2. Унапређење енергетске ефикасности објеката јавне намене 11.3. Подизање кадровских капацитета општине за унапређење система енергетског менаџмента 11.4. Подршка физичким и правним лицима у области енергетске ефикасности
12. Унапређен систем управљања чврстим комуналним отпадом	12.1. Израда локалног плана управљања отпадом 12.2. Санација постојеће несанитарне депоније „Рамњак“ 12.3. Изградња система примарне сепарације отпада 12.4. Подизање свести локалне заједнице и других генератора отпада из области управљања отпадом.

13. Систем за управљање отпадним водама је функционалан на територији целе општине	13.1. Унапређење и проширење мреже за прихват отпадних вода 13.2. Изградња постројења за прераду отпадних вода
14. Повећан приступ свим насељима у општини кроз ефикасан систем јавног саобраћаја	14.1. Побољшање саобраћајне инфраструктуре 14.2. Унапређење јавног превоза
15. Успостављен систем за утврђивање стања животне средине	15.1. Израда Стратегије развоја животне средине општине
16. Остале мере у оквиру развојног правца „урбани развој и животна средина“	16.1. Организовање система зоохигијене 16.2. Уређење и унапређење јавних зелених површина 16.3. Унапређење објеката за сахрањивање 16.4 Реконструкција градске пијаце
Развојни правац: добра управа	
17. Унапређен систем „доброг управљања“ у ЈЛС	17.1. Примена принципа одговорности и владавине права на хоризонталном и вертикалном нивоу 17.2. Обезбеђивање транспарентности у раду и процедурима 17.3. Спровођење механизма који омогућава грађанима да дају своје учешће у процесу доношења одлука 17.4. Обезбеђивање ефикасне и ефективне употребе јавних ресурса

7. Опис приоритетних циљева и мера по правцима развоја

7.1 Развојни правац – економски развој

Приоритетни циљ 1: Створени услови за развој бањског и сеоског туризма	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
	Број долазака туриста на годишњем нивоу	471	1800	devinfo.stat.gov.rs
Број остварених ноћења на годишњем нивоу		1235	3600	devinfo.stat.gov.rs
Број корисника комплекса у шуми „Микуља“		0	1200	Установа „Културни центар“

Образложење:

Кроз визију, Општина Смедеревска Паланка је препозната као општина са високим туристичким потенцијалом, а који је врло неразвијен. Бања „Кисељак“, природно лечилиште са извориштем лековите воде, језеро „Кудреч“, атрактивно језеро са купалиштем надомак насеља, шума „Микуља“ и многи други туристички потенцијали које је потребно унапредити учиниће Општину Смедеревска Паланка значајним местом на туристичкој мапи Србије.

Мере за остварење приоритетног циља 1

1.1. Оснаживање установе којој су поверени послови туризма

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Сврха мере је унапређење рада установе, основане од стране ЈЛС којој су поверени послови туризма, чији ће рад и ангажман бити од значаја за унапређења развоја туризма на територији општине.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Активности које је неопходно предузети усмерене су на промоцију и оснаживање постојеће установе у области туризма стручним оспособљавањем и усавршавањем постојећих кадрова у поменутој области као и формирање информативног центра који би био у служби туриста.

У оквиру ове мере потребно је обезбедити пословни простор за послове туризма-биро и опремити га намештајем и рачунарима са одговарајућим софтвером за обављање делатности. Потребно је редовно спроводити едукацију запослених и обезбедити им да стекну сертификате за програм туризма. Планирана је израда сајта са туристичком понудом општине и услугама установе туризма. Предвиђено је штампање пропагандног материјала флајера и банера за промоцију туризма. Такође је планирано запослити три туризмолога за обављање стручних послова из области туризма.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Ова мера утиче на подизање квалитета услуга туристичке понуде и цео туристички сектор, у смислу ефикасније комуникације са туристима и боље информисање туриста, као и ефикаснији и стручнији рад туристичке организације.

Тип мере: Институционално-управљачко-организациона

Процењена потребна средства: 5.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: ЈЛС

Други учесници у спровођењу: Установа „Културни центар“

Рок за реализацију: у континуитету

Показатељи учинка: Број унетих захтева у систем Е-туриста, опремљен биро за послове туризма, израђен сајт са туристичком понудом

1.2. Израда Програма развоја туризма

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Сврха мере је израда Програма развоја туризма на територији општине који треба да пружи конкретне смернице и предлоге за унапређење свих активности у домену туризма, како би се изградио интегритет и повећала видљивост општине на туристичкој мапи Србије.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Кроз ову меру планирано је приступању изради програма развоја туризма, спровести јавну набавку за ангажовање експертске подршке за израду програма уз константно праћење конкурса из области туризма и др. које су финансирају израду овог типа документа. Кроз израду програма развоја туризма потребно је анализирати постојеће стање са досадашњим степеном развоја туризма, вредновати приоритетне туристичке локације који су у функцији развоја туризма, као и планирати на који начин је потребно обогатити постојеће и унапредити туристичке понуде и сл. кроз организовање састанака и радионица и укључивање јавности у цео поступак.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Израдом Програма развоја туризма на територији општине би се дефинисало тренутно стање туризма са предлозима и мерама за унапређење и развој бањског, здравственог, сеоског и спортског-рекреативног туризма, чиме би се увећали приходи од туристичке делатности и самим тим утицали на економски развој локалне заједнице

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 1.500.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: ЈЛС

Други учесници у спровођењу: Установе и организације у области туризма

Рок за реализацију: 7 година

Показатељи учинка: Усвојен Програм развоја туризма

1.3. Израда Плана детаљне регулације "Нови комплекс Паланачки кисељак"**Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:**

Општина Смедеревска Паланка поседује бањски потенцијал који је неискоришћен. Израдом Плана детаљне регулације "Нови комплекс Паланачки кисељак" отвара се могућност за привлачење инвеститора и опремање комплекса, а самим тим и развој туризма у општини.

Предвиђене активности у оквиру мере:

У оквиру ове мере предвиђена је израда Плана детаљне регулације "Нови комплекс Паланачки кисељак", који обухвата површину од око 30 хектара. Планом генералне регулације Општине Смедеревска Паланка планирана је обавезна израда овог планског документа који обухвата део IV-3-зоне "Паланачки Кисељак". Зона плана детаљне регулације обухвата део који се налази са западне стране државног пута IIA реда број 147 западно од постојећег бањског, туристичко и спортско-рекреативног комплекса и представљаће проширење досадашњег комплекса.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Мера неће имати директан утицај на грађане, већ представља основу за туристички развој општине, тј. за привлачење инвеститора који ће на бржи и лакши начин моћи да прибаве грађевинске дозволе директним издавањем услова из усвојеног плана.

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 1.200.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за урбанизам, грађевинарство, имовинско-правне и стамбене послове)

Други учесници у спровођењу: Одељење за локални-економски развој, привреду и пољопривреду

Рок за реализацију: 1 година

Показатељи учинка: Израђен План детаљне регулације "Нови комплекс Паланачки кисељак"

1.4. Обнова комплекса „Паланачки кисељак“**Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:**

Бања "Паланачки кисељак" је природно лечилиште са извориштем лековите воде, које је годинама запуштено и већим делом ван функције. Обновом комплекса планирано је да се активира услуга бањског лечења и да бања „Паланачки кисељак“ поново постане опште позната и посећена бања у Србији.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером планирана је обнова комплекса „Паланачки кисељак“ кроз давање у закуп зграде здравства - бањског комплекса на коришћење приватном инвеститору путем јавног огласа. Уједно је потребно решити имовинско-правне односе за старе објекте туризма на к.п.бр 6491/1 КО Паланка 1. Планирана је обнова стазе по бедему реке Кубршнице од парка „Паланачког

кисељака“ до „Градског стадиона“ тако да она буде уређена као трим стаза. Планирано је и уклањање железничког колосека кроз откуп парцеле на којој се колосек налази и његово физичко уклањање. Ова мера такође предвиђа и проширење обухвата одржавања зелених површина око споменика Јозефу Шулцу који се налази на наведеној локацији.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Обнова комплекса имаће утицај на све грађане Општине Смедеревска Паланка, али и на туристе и пацијенте који ће долазити на лечење

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 50.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: Установа културни центар

Рок за реализацију: 7 година

Показатељи учинка: Обновљен комплекс „Паланачки кисељак“

1.5. Обнова комплекса у шуми „Микуља“

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Некада активно излетиште Паланчана, шума „Микуља“, услед незаконите сече и деградираних објекта је престало да буде посећено и сада је неатрактивно и непопуларно и локација коју нико више не обилази. Обновом овог комплекса биће уређена још једна туристичка локација која је одувек била популарно излетиште, највише, за децу а и пружиће се могућност за одржавање спортских манифестација.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Обнова комплекса у шуми „Микуља“ подразумева реконструкцију руинираног туристичког објекта Дом извиђача и планинара на к.п.бр 2561/1 КО Паланка 2 (израда пројектне документације, прибављање решења о одобрењу извођења радова, спровођење поступка јавне набавке за извођење радова и извођење радова), као и изградњу спортског терена и једног дечијег игралишта. Овом мером је такође предвиђено уређење и одржавање излетничких стаза и противпожарних путева, које се пружају кроз шуму „Микуља“ у дужини од 12km, као и сађење нових садница.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Овом мером ће највише бити обухвачена деца предшколског и школског узраста, за које ће бити оспособљено летње излетиште, као што ће и атлетичари, орјентирци, планинари и остали грађани општине који се баве рекреативним активностима моћи да користе

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 50.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду)

Други учесници у спровођењу: Установа културни центар

Рок за реализацију: 4 године

Показатељи учинка: Посећеност туристичког комплекса у шуми „Микуља“

1.6. Обнова туристичке зоне језера „Кудреч“

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Излетиште језеро „Кудреч“ представља јако посећено излетиште и купалиште, али му је потребан даљи развој у виду изградње инфраструктуре и субструктуре. Потребно је унапредити комуналну инфраструктуру и опремити излетиште да може да задовољи потребе већег број туриста и излетника.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Ова мера подразумева решавање имовинско правних односа за парцеле у оквиру комплекса, уређивање плаже купалишта, приступних путева, околног зеленила и изградњу јавног паркиралишта, изградњу два спортска терена и изградњу санитарног објекта (израда пројектне документације, прибављање грађевинске дозволе, спровођење поступка јавне набавке за извођење радова и извођење радова)

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Ова мера ће позитивно утицати на развој туризма и све старосне групе становника Смедеревске Паланке, које ће обилазити овај туристички локалитет, а и шире.

Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Процењена потребна средства: 25.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду)

Други учесници у спровођењу: Установа културни центар

Рок за реализацију: 5 година

Показатељи учинка: Посећеност туристичке зоне језера „Кудреч“

1.7. Унапређење туристичке сигнализације

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Туристички локалитети у Општини Смедеревска Паланка су непрепознати на терену и нису обележени путоказима. Једно не постоји графичка карта која мапира позицију свих туристичких локалитета. То утиче на теже сналажење туриста у простору и мањем броју туристичких посета.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Ова мера подразумева набавку и уградњу табли – саобраћајних путоказа са ознакама туристичких локација и рекламирање туристичких локалитета у медијима, као и рекламирање туристичких локалитета на видео биму који је постављен на позоришту. Предвиђена је и израда графичке карте која мапира позицију свих туристичких локалитета са правцем кретања ка истима, која би требала бити истакнута на јавном месту и на туристичкој страници општине.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Ова мера ће имати утицај на развој туризма и боље мапирање туристичких локалитета

Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Процењена потребна средства: 1.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду)

Други учесници у спровођењу: Одељење за инспекцијске послове, Установа културни центар

Рок за реализацију: 3 година

Показатељи учинка: Означене туристичке локације, израђена графичка карта и видљивост на туристичкој страници општине

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 8. Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све

- **8.9** До 2030. осмислiti и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе

Циљ 12. Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње

- **12.6** Развијати и примењивати алате за праћење утицаја одрживог развоја на одрживи туризам који ствара радна места и промовише локалну културу и производе

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље 20: Предузетништво и индустријска политика

Приоритетни циљ 2: Повећана конкурентност пољопривредне производње	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
	Број активних пољопривредних газдинстава	6747	7500	devinfo.stat.gov.rs
	Наводњавано земљиште, као проценат коришћеног пољоп. земљишта (%)	0,4	1	Аналитички сервис Србије
	Број километара ревитализованих атарских путева (км)	нема података	14	Општинска управа
	Земљиште обухваћено комасацијом (ха)	нема података	700	Општинска управа
Образложење:				
Кроз ове мере циљ је увећати пољопривредну продуктивност и приходе малих производа хране, малих породичних пољопривредних производа, постићи безбедност хране, побољшану исхрану и промовисати одрживу пољопривреду. У општини Смедеревска Паланка под пољопривредним земљиштем је 37.314 хектара, односно 88.49%, што пољопривреду сврстава у примарни сектор привреде и једна је од најбитнијих грана у развоју и напретку друштва.				
Мере за остварење приоритетног циља 2				
2.1. Подршка активним пољопривредним газдинствима за унапређење пољопривредне производње				
Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:				
Како је број пољопривредних производа и становника на селу у паду, потребно је пружити подршку пољопривредним газдинствима кроз субвенције из буџета за унапређење пољопривредне производње.				
Предвиђене активности у оквиру мере:				
Ова мера предвиђа израду програма субвенционисања пољопривредне производње и спровођење програма субвенција ка активним пољопривредним газдинствима. Програм се израђује за сваку годину и за програм је потребно прибавити сагласност Министарства пољопривреде и Скупштине општине Смедеревска Паланка.				
Утицај мере на конкретне циљне групе:				
Циљна група за ову меру су активна пољопривредна газдинства				
Тип мере: Подстицајна				
Процењена потребна средства: 60.000.000,00 рсд				
Извор финансирања: интерно и екстерно				
Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду)				
Други учесници у спровођењу: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде				
Рок за реализацију: 7 година				
Показатељи учинка: Број реализованих субвенција ка пољопривредним газдинствима				

2.2. Унапређење иригационог система

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

У Општини Смедеревска Паланка наводњава се само 0,44% укупно коришћеног пољопривредног земљишта. Наводњавање пољопривредних површина има пресудну улогу у осигурању високих и квалитетних приноса, с тим ова мера обухвата унапређење система за наводњавање, са посебним освртом на електрификацију пољопривредних површина.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Ова мера подразумева прибављање пројектно техничке документације за изградњу и изградња иригационих система користећи површинске воде језера „Кудреч“ и језера „Влашкодолско“, кроз Пројекат јачања отпорности производње воћа и поврћа у централној Србији на промене водног режима као последице климатских промена у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде и UNDP.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Ова мера ће директно утицати на пољопривредне производње са подручја где ће ова мера бити имплементирана

Процењена потребна средства: 14.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду)

Други учесници у спровођењу: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, UNDP

Рок за реализацију: 7 година

Показатељи учинка: Површина земљишта у којој је уведен систем за наводњавање

2.3. Уређење атарских путева

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Обављање пољопривредних послова потребно је да буду уређени атарски путеви који воде до граница. Како они често бивају уништени од временских услова, тешке механизације и дивљег ростиња, потребно их је редовно крчiti и одржавати застор.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Ова мера предвиђа ревитализација атарских путева на територији Општине Смедеревска Паланка. Кроз ову меру планирано је прибављање техничке документације за ревитализацију атарски путева у укупној дужини од око 2km годишње.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Ова мера ће имати утицаја на пољопривредне производње у циљу лакшег и бржег доласка до својих њива

Процењена потребна средства: 20.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: Месне заједнице

Рок за реализацију: 7 година у континуитету

Показатељи учинка: Број километара ревитализованих путева

2.4. Комасација земљишта

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Комасација представља укрупњавање пољопривредних парцела и прерасподелу власништва над њима, при чему се смањује број парцела и омогућава обрада укрупњених и правилних парцела. Како је у Општини Смедеревска Паланка завршена прва фаза комасације за села Грчац, Ратари и Кусадак, поступак комасације је потребно наставити како би се поспешила пољопривредна производња на том подручју. Комасација подразумева планирање пољопривредне производње,

пројектовање, изградњу и рестаурацију пољских путева, иригационих система и шумских појасева и спровођење мера заштите.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Ова мера подразумева спровођење комасације пољопривредног земљишта на подручју Глибовца у површини од око 7km². У поступку комасације потребно је спровести крчење растинја, парцелацију, регулацију потока „Мали луг“ и поделу пољопривредних парцела пољопривредницима.

Утицај мере на конкретне циљне групе: Ова мера ће имати утицаја на пољопривредне производијаче

Процењена потребна средства: 50.000.000,00 РСД

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

Рок за реализацију: 4 године

Показатељи учинка: Површина комасираних пољопривредних земљишта

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 2: Окончати глад, постићи безбедност хране и побољшану исхрану и промовисати одрживу пољопривреду

- **2.3** До 2030. удвостручити пољопривредну продуктивност и приходе малих производијача хране, а посебно жена, аутономних народа, породичних пољопривредних производијача, сточара и рибара, кроз безбедан и једнак приступ земљишту, другим производним ресурсима и подацима, сазнањима, финансијским услугама, тржиштима и могућностима за остваривање додатне вредности, односно за запошљавање ван пољопривреде;
- **2.4** До 2030. обезбедити одрживе системе за производњу хране и применити отпорне пољопривредне праксе за повећање продуктивности и производње, које помажу у одржавању екосистема, које јачају капацитет за прилагођавање климатским променама, екстремним временским условима, сушама, поплавама и осталим катастрофама, и које прогресивно побољшавају квалитет земљишта и тла;
- **2.5** До 2020. одржавати генетску разноликост семена, култивисаних биљака и узгајаних и домаћих животиња, односно њихових сродних дивљих врста, између осталог и преко правилно вођених и разноврсних банака семена и биљака на националним, регионалним и међународном нивоу, и обезбедити приступ користима, односно правично и равноправно дељење користи које проистичу из коришћења генетских ресурса и са њима повезаних традиционалних облика знања, а према међународном договору.
- **2.а** Повећати инвестирање, укључујући кроз побољшану међународну сарадњу, у руралну инфраструктуру, пољопривредна истраживања и саветодавне услуге, развој технологије и банака биљног и сточног генетског материјала како би се унапредили пољопривредни производни капацитети у земљама у развоју, а посебно у најмање развијеним земљама (Укупни подстицаји регионалног развоја за пољопривреду у 2021. години износе 73.056.000,00 РСД – Агенција за привредне регистре. Показатељ ЦОР-а)

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље број 11 - Пољопривреда и рурални развој

Поглавље 12 - Сигурност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика

Поглавље број 20 - Предузетништво и индустриска политика

Приоритетни циљ 3:	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
--------------------	------------	------------------	-----------------	---------------

Створен амбијент и предуслови за привлачење инвестиција и развој привреде	Број активних привредних друштава	403	450	devinfo.stat.gov.rs
	Број активних предузетника	1820	2000	devinfo.stat.gov.rs
	Површина опремљених индустријских зона (хектара)	нема података	8	Општинска управа

Образложење:

Инвестиције доприносе економском развоју општине, смањују незапосленост, увећавају општински буџет и утичу на општу слику општине као пожељну локацију за даље инвестирање. Уједно нове инвестиције доносе нова радна места, повећање конкурентности на тржишти, као и већи бруто доходак. Секторском анализом је утврђено да број привредних друштава на 1.000 становника, који у општини Смедеревска Паланка износи 9, је значајно нижи од националног нивоа. Последњих година приметан је пад броја привредних друштава.

Мере за остварење приоритетног циља 3

3.1. Израда програма привлачења инвестиција

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Програмом привлачења инвестиција утврђује се стање и даљи кораци за развој општине као повољне средине за инвестирање и представља основ за обезбеђивање финансијских средстава за реализацију

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером је планирана израда програма привлачења инвестиција којим ће бити анализирано почетно стање, досадашњим степеном развоја привреде, и планирати на који начин је потребно унапредити услове за развој привреде у општини. Планирано је спровођење јавне набавке за ангажовање експертске подршке за израду програма и укључивање јавности у цео поступак.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Израда програма ће утицати директно на стварање бољих услова за инвеститоре и отварање нових радних места за грађане

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 1.500.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду)

Други учесници у спровођењу: РАС, РРА Браничево-Подунавље

Рок за реализацију: 1 година

Показатељи учинка: Израђен програм привлачења инвестиција

3.2. Уређење и опремање индустријских зона

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Уређење и опремање индустријских зона представља први корак ка привлачењу инвестиција и поспособљавање развоја привреде у општини. Како Општина Смедеревска Паланка по планским актима располаже великим бројем индустријских зона које су у приватном власништву и неопремљене, потребно их је развити у смеру привлачења инвестиција, а самим тим и развојем привреде.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером је планирана Израда плана детаљне регулације „Пословна зона”, чија је израда предвиђена Планом генералне регулације Општине Смедеревска Паланка, и инфраструктурно опремање индустријских зона. „Пословна зона“ се налази у потесу „Јасенички луг“, јужно од

шуме „Микуља“ и обухвата површину од око 18хектара. Пре приступања изради плана потребно је решити имовинско-правне односе са Министарством одбране. Такође, планирано је извршити анализу постојећег стања и одлучити се за унапређење одређеног дела неких од индустријских зона, а затим и израдити потребну планску документацију, извршити крчење и нивелацију терена, изградити приступне саобраћајнице и инфраструктурно опремити одабране локације како би одабране локације постале привлачне за долазак инвеститора.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Ова мера ће обезбедити бољу позицију за преговоре приликом доласка инвеститора

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга и подстицајна

Процењена потребна средства: 200.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: ЈКП „Водовод“, ЈКП „Паланка 2020“

Рок за реализацију: 7 година у континуитету

Показатељи учинка: Површина опремљених индустријских зона

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 8. Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све

- **8.5.2** До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности (Показатељи ЦОР-а: У 2020. години, укупна стопа незапослености износи 27,85%, док је стопа незапослености жена 32,12%, а мушкараца 24,31%)

Циљ 9. Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације

- **9.1** Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограницну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на јефтином и једнаком приступу за све
- **9.4** До 2031. унапредити инфраструктуру и прилагодити индустрије како би постале одрживе, уз већу ефикасност у коришћењу ресурса и већим усвајањем чистих и еколошки исправних технологија и индустријских процеса, при чему ће све земље предузети активности у складу са својим одговарајућим капацитетима

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље 20: Предузећништво и индустријска политика

Приоритетни циљ 4: Повећана запошљивост у складу са потребама локалне привреде	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
	Регистровани запослени према општини рада	9087	1050	devinfo.stat.gov.rs
	Регистровани незапослени на 1.000 становника	69	40	devinfo.stat.gov.rs
	Број предузећника обухваћен мерама политичке запошљавања	14	130	Општинска управа
Образложење:				

Подстицање самозапошљавања се спроводи у циљу превенције незапослености кроз програме субвенционисања незапослених и програме стручног усавршавања и преквалификација, док кроз подстицање увођења дуалног образовања пружа се могућност ђацима да у току школовања обаве стручну праксу и буду оспособљени за рад одмах по завршетку школовања. Запосленост у општини у претходних пет година указује на стагнацију, уз тенденцију смањења у појединим годинама, што чини Смедеревску Паланку једну од малог броја локалних самоуправа у Србији у којој у 2021. години ради мањи број регистрованих запослених лица него у 2017. години.

Мере за остварење приоритетног циља 4

4.1 Подршка предузетницима кроз мере активне политике запошљавања

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Сврха мере је пружање финансијске подршке реализацији две мере активне политике запошљавања, додељивањем субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих лица, као и субвенција за самозапошљавање које се одобравају незапосленом лицу ради оснивања радње, задруге или другог облика предузетништва као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос. Мере се спроводе према условима утврђеним у локалном планском документу у области запошљавања.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих обухватају једнократни финансијски износ послодавцима из приватног сектора запошљавањем незапослених лица: без основног образовања, без завршене средње школе, старости 50 и више година, дугорочно незапослено лице, младих до 30 година старости, особа са инвалидитетом, Рома, корисника новчане социјалне помоћи, лица у статусу вишке запосених.

Субвенција за самозапошљавање обухвата једнократни финансијски износ по кориснику ради оснивања радње, задруге или привредног друштва, као и пружање стручне помоћи у виду информативних и саветодавних услуга, обука за развој предузетништва, подршке у првој години пословања.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Смањење броја незапослености лица, успостављање стабилног и одрживог тренда раста запослености, повећања продуктивности, спречавање искључености са тржишта рада и социјалну инклузију, као и укључивање у процесу рада лица која припадају категоријама теже запошљивих.

Тип мере: Подстицајна

Процењена потребна средства: 84.000.000,00 рсд

Извор финансирања: Општински буџет, Републички буџет

Одговорна страна за имплементацију мере: ЈЛС

Други учесници у спровођењу: Национална служба за запошљавање, Локални савет за запошљавање, физичка и правна лица

Рок за реализацију: 7 година

Показатељи учинка: Број и структура послодавца корисника субвенција, број и структура лица запослених уз субвенцију код послодавца и број и структура корисника субвенције за самозапошљавање

4.2. Промоција средњошколских образовних профиле

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Промоција средњошколских образовних профиле има за циљ упознавање и размену искустава у организовању и спровођењу наставе и представљање својих уписних планова са посебним акцентом на профиле који су перспективни на тржишту рада, а не постоји довољан број заинтересованих ученика.

Предвиђене активности у оквиру мере: Израда промо материјала и информатора

<p>Утицај мере на конкретне циљне групе: Утицај мере се односи на ученике средњих школа и обезбедиће већи број кадрова одговарајућег образовног профиле за послодавце</p> <p>Тип мере: Информативно-едукативна</p> <p>Процењена потребна средства: 600.000,00 рсд</p> <p>Извор финансирања: интерно</p> <p>Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа</p> <p>Други учесници у спровођењу: Све средњошколске установе у општини</p> <p>Рок за реализацију: 7 година у континуитету</p> <p>Показатељи учинка: Број ђака који су уписали промовисане програме</p>
<p>4.3. Унапређење програма дуалног образовања</p> <p>Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:</p> <p>Анимирање послодаваца да прибаве одобрења надлежних институција да у своје пословање уврсте програме дуалног образовања.</p> <p>Предвиђене активности у оквиру мере:</p> <p>Обиласак и анимирање послодаваца и сарадња са средњошколски установа</p> <p>Утицај мере на конкретне циљне групе: Корист од ове мере ће имати послодавци и ученици</p> <p>Тип мере: Информативно-едукативна</p> <p>Процењена потребна средства: 300.000,00 рсд</p> <p>Извор финансирања: интерно</p> <p>Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа</p> <p>Други учесници у спровођењу: Све средњошколске установе у општини</p> <p>Рок за реализацију: 7 година у континуитету</p> <p>Показатељи учинка: Број послодаваца који су увели програм дуалног образовања</p>
<p>4.4. Подршка изради програма преквалификације и неформалног образовања</p> <p>Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:</p> <p>Ова мера обухвата пружање подршке и могућности учења и образовања одраслом заинтересованом становништву да стекну стручна знања и буду оспособљени за жељена занимања.</p> <p>Предвиђене активности у оквиру мере:</p> <p>Припрема и спровођења програма образовања одраслом становништву од стране наставничког кадра у средњим школама.</p> <p>Утицај мере на конкретне циљне групе:</p> <p>Ова мера се односи на одрасле особе које желе да се преквалификују за друго занимање у оквиру припремљених програма</p> <p>Тип мере: Информативно-едукативна</p> <p>Процењена потребна средства: 4.000.000,00 рсд</p> <p>Извор финансирања: интерно</p> <p>Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа</p> <p>Други учесници у спровођењу: Све основне и средње школе у општини</p> <p>Рок за реализацију: 7 година у континуитету</p> <p>Показатељи учинка: Број ђака који су пријавили за похађање програма преквалификација и неформалног образовања</p>
<p>Допринос циљевима одрживог развоја</p> <p>Циљ 1. Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.3 Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући и најугроженије, и до краја 2030. обухватити значајан број сиромашних и рањивих.

Циљ 8. Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све

- **8.5** До 2030. године постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности
- **8.6** До 2020. битно смањити удео младих који нису запослени нити у процесу образовања или обуке;
- **8.6** До 2020. развити и операционализовати глобалну стратегију за запошљавање младих и применити „Глобални пакт за запошљавање“ Међународне организације рада;

Циљ 12. Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње

- **12.2** До 2030. године постићи одрживо управљање и ефикасно коришћење природних ресурса

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље 19 – Социјална политика и запошљавање

7.2 Развојни правац – друштвени развој

	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
Приоритетни циљ 5: Креирана одржива социјална политика и програм социјалне заштите	Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад	4210	4350	devinfo.stat.gov.rs
	Број корисника услуга помоћ у кући старим и инвалидним особама	0	350	Центар за социјални рад
	Број корисника услуга „сигурне куће“	0	140	Центар за социјални рад

Образложење:

Кроз социјално одговорну политику Општина Смедеревска Паланка има за циљ да обезбеди пружање помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву појединача и породица, као и спречи настајање и отклони последице социјалне искључености. Грађанима који се суочавају са тешкоћама омогућити да живе са више достојанства, уз свест о томе да се општина ствара о њима и њиховим потребама. Обухват становништва програмом НСП је низак и износи 2,7% што је ниже од просека за Србију. Обухват деце и младих (0-19) програмом дечијег додатка је 17,6% (ниже од просека за Србија-југ), док је просечна пензија у Смедеревској Паланци нижа од просечне пензије на подручју Србија-југ. Удео расхода за социјалну заштиту у општинском буџету је 2,8%, што је ниже од републичког просека који је био између 5% и 6% у 2019. години.

Мере за остварење приоритетног циља 5

5.1. Израда Стратегије развоја социјалне заштите

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Стратегија развоја социјалне заштите представља плански основ за даље спровођење социјалне заштите кроз унапређење одрживе социјалне политике у Општини Смедеревска Паланка.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Ова мера подразумева тражење стручног партнера за спровођење пројекта израда Стратегије развоја социјалне заштите и спровођење и сам поступак израде стратегије путем радионица, састанака и размењивањем искустава

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Унапређење животног стандарда корисника социјалне заштите

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 500.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за друштвене делатности)

Други учесници у спровођењу: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Центар за социјални рад, ОЦД

Рок за реализацију: 1 година

Показатељи учинка: Усвојена стратегија развоја социјалне заштите

5.2.Јачање стратешког и институционалног оквира (Центра за социјални рад и организација цивилног друштва)

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Овом мером ће се постићи адекватна доступност услуга социјалне заштите сходно потребама становништва и повећање квалитета у пружању услуга, као и пружање услуге „Сигурна кућа“ где се сваке године повећава број корисника којима је ова услуга крајње потребна.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Развој локалних капацитета за успешну имплементацију локалне социјалне политике, подизање капацитета цивилног сектора за пружање услуга социјалне заштите, унапређење система евиденције становништва који се не налазе у систему социјалне заштите, јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите кроз додатне едукације, обезбеђивање стручног кадра. Ова мером је планирана и изградња или обезбеђивање стамбених јединица за услугу „Сигурне куће“.

Утицај мере на конкретне циљне групе: Повећана видљивост становника који се налазе у стању социјалне потребе и повећање задовољства корисника услуга социјалне заштите.

Тип мере: Институционално-управљачко-организациона

Процењена потребна средства: 80.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Центар за социјални рад

Други учесници у спровођењу: Организације цивилног друштва

Рок за реализацију: 2 године

Показатељи учинка: Обезбеђене стамбене јединице и уведена услуга „сигурне куће“, број корисника „сигурне куће“

5.3. Унапређење услуга социјалне заштите и прилагођавање потребама свих корисника

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Реализација програма социјалне заштите кроз подизање квалитета постојећих услуга и увођење нових у складу са потребама потенцијалних корисника.

Предвиђене активности у оквиру мере:

<p>Ова мера подразумева покретање програма геронтодомаћица, услуге „помоћи у кући“ коју је потребно обезбедити старијим суграђанима, у циљу задовољавања њихових свакодневних основних животних потреба.</p> <p>Утицај мере на конкретне циљне групе:</p> <p>Повећан број корисника у систему социјалне заштите у категорији старих лица.</p> <p>Тип мере: Подстицајна</p> <p>Процењена потребна средства: 50.000.000,00 рсд</p> <p>Извор финансирања: интерно и екстерно</p> <p>Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за друштвене делатности)</p> <p>Други учесници у спровођењу: Центар за социјални рад, ОЦД</p> <p>Рок за реализацију: 7 година континуирано</p> <p>Показатељи учинка: Број корисника услуге „помоћ у кући“, број ангажованих геронтодомаћица</p>
<p>Допринос циљевима одрживог развоја</p> <p>Циљ 1: Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.3: Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући и најугроженије, и до краја 2030. обухватити значајан број сиромашних и рањивих. <p>Допринос преговарачким поглављима</p> <p>Поглавље 19 – Социјална политика и запошљавање</p>

Приоритетни циљ 6: Повећан обухват становништва услугама предшколског образовања	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
	Број функционалних објеката ПВО	19	19	Предшколска установа
	Број примљене деце у ПВО	1225	1300	Предшколска установа
Образло жење:				
Образовање је приоритет и основа за развој Општине Смедеревска Паланка, а квалитетно и свима доступно предшколско образовање је циљ коме општина тежи. Овим мерама биће пружена подршка укупном развоју и добробити деце предшколског узраста, биће подстакнут развој капацитета деце, подршка васпитној улози породице, као и подршка развоју потенцијала деце као кључног фактора индивидуалног и друштвеног напретка. Поређење трогодишњег просека обухвата јасленог узраста са националним циљевима заједничким за 2030. годину (по којима 75% деце вртићког узраста треба да буде обухваћено ПВО) је прилично низак што указује на потребу за даљим унапређењем предшколског образовања.				
Мере за остварење приоритетног циља 6				
6.1. Лиценцирање и адаптирање простора предшколског образовања Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:				

Ова мера се односи на стварање адекватних услова за повећан обухват деце, предшколског узраста, услугама предшколског образовања кроз адаптацију и лиценцирање објекта предшколског образовања.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Адаптација и лиценцирање објекта у Кусатку, Азањи и Селевцу која обухвата:

- Санација кровова свих вртића изузев вртића „Лептирић“ и вртића „Колибри“
- Ограђивање вртића „Ташмајдан“
- Изолација и израда фасада свих објекта у саставу П.У.
- Санација инсталационе електро мреже изузев вртића „Лептирић“
- Опремање намештајем (креветићи, посуђе, ормани, душеци, постељина, столови, столице.)
- Опремање пекаре новим апаратима (делилица, ферметациона комора, пећница дигитална, миксер, роловача, машина за чишћење подова итд.)
- Прелазак на грејање са сагоревањем енергената који су јефтинији и еколошки у односу на мрки угљ и огревно дрво (гас, топлотне пумпе, соларно.)
- Замена дотрајале дрвене столарије на свим објектима изузев вртића „Лептирић“, пвц столаријом.
- Реконструкција хидрантске мреже по свим вртићима
- Набавка мини буса за превоз деце
- Замена доставног возила
- Реконструкција канализационе мреже вртића „Колибри“
- Опремање дворишта свих вртића

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Унапређење квалитета васпитног образовног рада и могућност повећања обухвата становништва услугама предшколског образовања

Тип мере: Институционално-управљачко-организационо

Процењена потребна средства: 490.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Предшколска установа „Чика Јова Змај“

Други учесници у спровођењу: Локална самоуправа (Одељење за друштвене делатности)

Рок за реализацију: 7 година

Показатељи учинка: Број лиценцираних и адаптираних објекта, број уписане деце у предшколску установу, набављена возила

6.2. Израда целодневних и посебних програма и садржаја у оквиру предшколског образовања

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Укључивање деце која не похађају редовне програме предшколског образовања и деце из маргинализованих група

Предвиђене активности у оквиру мере:

Израда и реализација посебних програма

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Социјализација и едукација деце до 5,5 година

Тип мере: Подстицајна

Процењена потребна средства: 15.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Предшколска установа „Чика Јова Змај“

Други учесници у спровођењу: Локална самоуправа (Одељење за друштвене делатности)

Рок за реализацију: Континуирано 7 година

Показатељи учинка: Број уведених посебних програма и број деце обухваћених програмима

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 4. Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целожivotног учења за све

- **4.2** До 2030. обезбедити да све девојчице и деца имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, бризи и предшколском образовању како би били спремни за основно образовање.
- **4.5** До 2031. елиминисати родну неједнакост у образовању и обезбедити једнак приступ свим нивоима образовања и стручном оспособљавању за рањиве групе, укључујући особе са инвалидитетом, аутохтоно становништво и децу у рањивим ситуацијама
- **4.а** Изградити и побољшати образовне установе које су прилагођене деци, особама са инвалидитетом и припадницима различитог пола, као и обезбедити безбедно, ненасилно, инклузивно и делотворно окружење за учење за све.

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље 26 – Образовање и култура

Приоритетни циљ 7: Унапређен културни живот у општини	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
	Број установа обухваћен мерама јачања капацитета	0	4	Општинска управа
	Број реконструисаних домова културе	0	2	Општинска управа
	Број посетилаца установа културе	5479	7000	devinfo.stat.gov.rs

Образложение:

Култура је једна од најзначајних карактеристика човека и друштва и обухвата између осталог и уметност, фестивале, културну баштину и сл. Овим приоритетним циљем биће усвојен програм развоја културе, општине, биће унапређене све установе културе општине, како улагањем у техничко и кадровско опремање тако и улагањем у инфраструктуру. Ова мера је приоритизована услед недостатка кровног документа јавне културе и недовољно одржавања културних и традиционалних манифестација.

Мере за остварење приоритетног циља 7

7.1. Израда програма развоја културе општине

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Овом мером предвиђена је израда Програма развоја културе који представља планирање и припрему процедура за мапирање ресурса и календара манифестација културног садржаја у општини.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером предвиђено је приступање изради програма развоја културе, што подразумева доношење одлуке о приступању изради и спровођење јавне набавке за ангажовање експертске подршке за израду програма. Кроз израду програма развоја културе општине потребно је анализирати постојеће стање са досадашњим степеном развоја културе, мапирати све ресурсе и садржаје и начин унапређења осталих знаменитости културе и културне понуде.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Мере ће имати утицај на све кориснике услуга културе

Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Процењена потребна средства: 500.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Народни музеј у Смедеревској Паланци, Културни центар

Други учесници у спровођењу: Локална самоуправа (Одељење за друштвене делатности)

Рок за реализацију: 6 месеци

Показатељи учинка: Усвојен програм развоја културе

7.2. Оснаживање рада и јачање капацитета свих установа културе

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Унапређење квалитета рада свих установа културе

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером планирано је техничко опремање културног центра, увођење сценске механике по израђеном пројекту, уградња система грејања на гас зграде установе културни центар, израда пројекта за преуређење летње баште биоскопа у концертни простор за културне догађаје, опремање канцеларија установе културни центар намештајем и опремом. Креирање тренутно актуелног биоскопског и увођење иновативног и модерног позоришног репертоара/програма рада. Осигурање уметничких дела, збирки, имовине „Народног музеја у Смедеревској Паланци“ и израду пројектне документације за проширење простора за депое и за излагачки простор народног музеја.

У градској библиотеци „Милутин Срећковић“ планирана је инсталација грејних тела са унутрашњим гасним инсталацијама, замена столарије, реконструкција застареле електричне мреже, адаптирање улаза у зграду за особе са инвалидитетом - уградња рампе, покретног седишта, замена дрвених степеница за спрат, проширење/обезбеђивање простора за основне библиотечке делатности, дечију читаоницу (опрема за децу) и магацински простор, отварање књижаре, обнова дотрајале технологије и опреме - рачунара, штампача, куповина Зд штампача и пратеће опреме, набавка специјализоване опреме за особе са посебним потребама (слепи и слабовиди, глуви и наглави...), набавка књигомата, набавка Библиобуса, више средстава за капитална издања, опремање летње читаонице и отворене WIFI зоне.

Такође је у објекту историјског архива „Верослава Вељашевић“ планирано је изградити стазу за улазак архивске грађе до пријемног одељења, нове плафоне и ново осветљење у читавој згради, набавити покретне регале и заменити старе дотрајале полице новим витринама и набавити нове столице, као и определити сваке године средства за издавачку делатност Архива (годишње око 800.000,00).

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Ова мера ће утицати на повећање задовољства свих корисника услуга културног садржаја

Тип мере: Институционално-управљачко-организациона

Процењена потребна средства: 200.000.000,00 рсд

Извор финансирања: Установе културе

Одговорна страна за имплементацију мере: Културни центар, Народни музеј, Библиотека "Милутин Срећковић", Архив "Верослава Вељашевић"

Други учесници у спровођењу: Локална самоуправа (Одељење за друштвене делатности), Министарство за културу

Рок за реализацију: Континуирано

Показатељи учинка: Повећан број корисника услуга установа културе у општини Смедеревска Паланка

7.3. Реконструкција "Домова културе" и унапређење културне понуде у сеоским месним заједницама

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Ширење понуде културног садржаја и на рурална подручја и повећање броја корисника услуга

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером је планирано анализирати затечено стање домаће културе у селима и направити план за санацију и опремање уз осмишљавање културног садржаја за домаће културе у Кусадаку, Селевацу, Азањи, Ратарима и Голобоку.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Приближавање културних садржаја становништву у руралним подручјима

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 50.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Месне заједнице

Други учесници у спровођењу: Локална самоуправа

Рок за реализацију: Током периода реализације стратегије (7 година)

Показатељи учинка: Реновирани објекти културе у селима, број посетилаца културних представа у селима

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 4: Обезбедити инклузивно и квалитетно образовање и промовисати могућности за целожivotно учење.

- **4.7:** До краја 2030 обезбедити да сви ученици/це стекну знања и вештине потребне да се унапреди одрживи развој, између осталог и путем едукације за одрживи развој, одрживе стилове живота, људска права, родну равноправност, као и за промовисање културе мира и ненасиља, припадности глобалној заједници и поштовања културне разноликости и доприноса културе одрживом развоју.

Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим

- **11.4** Појачати напоре да се заштити и очува светска културна и природна баштина

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље 26 – Образовање и култура

Приоритетни циљ 8: Створени услови за развој спорта у општини	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
	Број изграђених спортских објеката	нема података	3	Општинска управа
Број условних спортских објеката и терена		нема података	16	Спортски савез општине
Број деце и младих – чланова спортских клубова и удружења		нема података	1050	Спортски савез општине

Образложење:

Бављење спортом је корисно и пожељно како за одрасле, тако и за децу у развоју тако и кроз пубертет и адолосценцију. Редовна физичка активност чува и унапређује здравље, утиче на физички развој, развој вештина код детета и на усвајање моторичких вештина. Кроз ове мере општина ће обезбедити позитивно окружење за бављење спортом, у смислу унапређења инфраструктуре за бављење спортом, места за тренирање, рекреативно бављење спортом, а кроз сарадњу школа и локалних клубова, даје се деци погодно тло да се одлуче за бављење спортом.

<p>Недостатак документа јавне политике из области спорта и недовољно равијена спортска инфраструктура су кључни проблеми општине у области спорта</p> <p>Мере за остварење приоритетног циља 8</p> <p>8.1. Израда програма развоја спорта у општини Смедеревска Паланка</p> <p>Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:</p> <p>Планирање развоја спортских установа, спортских активности и спортских манифестација у општини Смедеревска Паланка.</p> <p>Предвиђене активности у оквиру мере:</p> <p>Овом мером планирана је израда програма развоја спорта у општини Смедеревска Паланка кроз чију израду је потребно анализирати затечено стање, досадашњи степен развоја и планирати на који начин је потребно унапредити услове за развој спорта у општини. Пре усвајања програма потребно је донети одлуку о приступању изради програма развоја спорта и спровести јавну набавку за ангажовање експертске подршке за израду програма.</p> <p>Утицај мере на конкретне циљне групе:</p> <p>Унапређење услова за развој спортски установа, аматерског спорта и спортских манифестација у општини Смедеревска Паланка.</p> <p>Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуге</p> <p>Процењена потребна средства: 500.000,00 рсд</p> <p>Извор финансирања: интерно и екстерно</p> <p>Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за друштвене делатности)</p> <p>Други учесници у спровођењу: Установа Културни центар, ОЦД, спортски савези у Општини Смедеревска Паланак и ресорно министарство</p> <p>Рок за реализацију: 1 година</p> <p>Показатељи учинка: Усвојен програм развоја спорта у Општини Смедеревска Паланка</p>
<p>8.2. Оснаживање установе којој су поверени послови за спровођење и планирање политike развоја спорта</p> <p>Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:</p> <p>Сврха мере је унапређење рада установе, чији ће ангажман бити од значаја за развој спорта на територији општине.</p> <p>Предвиђене активности у оквиру мере:</p> <p>Овом мером је планирано запошљавање кадрова са VII степеном стручне спреме, обезбеђивање и опремање простора за организовање часова теорије о спорту за основце и средњошколце, као и организовање радионица за едукацију о спорту и промоцију бављења спортом младих за све врсте спортова, као и изградња јавног тоалета на градском стадиону.</p> <p>Утицај мере на конкретне циљне групе: Мера ће утицати на све грађане који се баве или ће се потенцијално бавити спортом у општини</p> <p>Тип мере: Институционално-управљачко-организациона</p> <p>Процењена потребна средства: 2.000.000,00 рсд</p> <p>Извор финансирања: интерно и екстерно</p> <p>Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа</p> <p>Други учесници у спровођењу: Установа Културни центар</p> <p>Рок за реализацију: 7 година у континуитету</p> <p>Показатељи учинка: Број запослених кадрова, број одржаних часова и радионица</p>
<p>8.3. Изградња нових објеката спортске културе у граду и селу – терени, игралишта и сале</p> <p>Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:</p>

Изградња и реконструкција постојеће инфраструктуре је један од кључних услова за развој спорта на територији општине Смедеревска Паланка, како је утврђено да је у општини недовољно ранијена спортска инфраструктура

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером предвиђена је изградња спортског терена у ОШ „ХИМ“ у Смедеревској Паланци, ОШ „Брана Јевтић“ у Кусадку и ОШ „Милија Ракић“ у Церовцу и четири дечија игралишта у селима.

Утицај мере на конкретне циљне групе: Унапређење квалитета услова за бављење спортским активностима.

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 50.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: Месне заједнице, Установа Културни центар

Рок за реализацију: 7 година континуирано

Показатељи учинка: Број новоизграђених и реконструисаних објеката, број корисника на спортским теренима и дечијим игралиштима

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 8: Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све

- **8.5:** До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности;
- **8.6:** До 2020. битно смањити удео младих који нису запослени нити у процесу образовања или обуке;
- **8.6:** До 2020. развити и операционализовати глобалну стратегију за запошљавање младих и применити „Глобални пакт за запошљавање“ Међународне организације рада;

Циљ 9. Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације

- **9.1** Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограницну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на јефтином и једнаком приступу за све;

Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим

- **11.7** До 2031. омогућити универзални приступ безбедним, инклузивним и приступачним зеленим и јавним површинама, посебно за жене и децу, старија лица и особе са инвалидитетом.

Допринос преговарачким поглављима

Нема података.

Приоритетни циљ 9: Унапређен систем превентивне здравствене заштите у општини	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
	Број лекара/медицинског особља укључених у систем превентивне здравствене заштите	0	8	Здравствени центар

	Обухват становништва системом превентивне здравствене заштите	0	35.000	Здравствени центар
	Број превентивних здравствених прегледа	0	2.800	Здравствени центар
	Број становника којима је омогућено да користе услуге сеоских амбуланти	нема података	1.600	Здравствени центар
	Број становника обухваћен програмом кућне неге и помоћи	нема података	4.200	Здравствени центар

Образложење:

Здравствена заштита је скуп мера превенције, лечења и вођења болести и повреда, коју спроводе лекари. Она обухвата мере за очување и унапређење здравља грађана, спречавање, сузбијање и рано откривање болести, повреда и других поремећаја здравља и благовремено и ефикасно лечење и рехабилитацију. Мере у оквиру овог приоритетног циља су јачање капацитета система превентивне здравствене заштите, која представља битан предуслов за унапређење здравља свих грађана, реконструкција и опремање сеоских амбуланти ради проширења обухвата здравствених услуга и побољшање услуга кућне неге и лечења. Капацитети здравствене заштите у примарној здравственој заштити (број лекара на 1.000 становника) у Смедеревској Паланци су углавном приближно на нивоу просека Србија-југ, али недостатак примарне заштите, планског документа у области здравства и месна покрivenost услугама здравствене заштите је слабост коју је потребно унапредити.

Мере за остварење приоритетног циља 9

9.1. Јачање капацитета система превентивне здравствене заштите у оквиру Здравственог центра

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

У рад здравствене установе потребно је увести мере за спречавање оболења, рано откривање поремећаја, благовремено лечење и рехабилитацију. Уједно је потребно и спроводити едукацију становништва.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Ова мера предвиђа оснивање превентивног центра у Здравственом центру, израду програма и његову промоцију. У оквиру Превентивног центра планирано је оснивање две службе: Превентивно саветовалиште и Саветовалиште за дијабетес мелитус. Превентивно саветовалиште примаће пацијенте у заказано време и вршиће едукацију и подизање свести грађана о значају и препознавању здравих стилова живота, као и о потреби очувања и редовне контроле здравља. Превентивни прегледи биће обављани у складу са националним стандардима (на пример скрининг за кардиоваскуларне болести, цереброваскуларне болести, дијабетес мелитус тип 2, карциноме и друге болести). Ресорно едукативна јединица имаће улогу да: информише запослене у Дому здравља о организованим превентивним активностима, врши едукацију запослених о новим сазнањима из области превентивне и о могућностима примене нових метода рада, да информише становништво о активностима центра, појединачних служби у Дому здравља, планираним акцијама и сл. и обавља здравствено-васпитне активности и промоцију здравља.

Задатак мобилне јединице: врши информисање становништва на терену о важности превентивних прегледа и промоцију здравих стилова живота, непосредно организује превентивне и здравствене акције и кампање, дистрибуира здравствено промотивни материјал, даје индивидуалне савете на терену, организује здравствено промотивне кампање у сарадњи са медијима у складу са календаром здравља, директно позива на индивидуалне прегледе за одређене популационе групе и сарађује са различитим владиним/невладиним организацијама.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Ова мера ће утицати на подизање свесности, промене понашања и креирање околине која подржава праксу добrog здравља. Промоција здравља је моћан, кост-ефективан и ефикасан пут за стварање здравије заједнице. Такође ће оспособљавати људе да контролишу и унапређују здравље. Промоција здравља је програм који укључује целу популацију у контексту свакодневног живљења, а не само стављање фокуса на спречавање ризика од специфичних болести.

Тип мере: Институционално-управљачко-организациона и информативно-едукативна

Процењена потребна средства: 15.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Дом здравља Смедеревска Паланка

Други учесници у спровођењу: Локална самоуправа

Рок за реализацију: 7 година у континуитету

Показатељи учинка: Уведене мере превентивне заштите и њихова реализација, број пацијената обухваћених системом превентивне заштите

9.2. Унапређење рада сеоских амбуланти

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Ова мера ће створити боље услове рада и побољшати квалитет пружених здравствених услуга, побољшати прехоспитални третман ургентних стања, као и створити услове за приступачност и уједначеност коришћења примарне здравствене заштите;

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером је предвиђена реконструкција и опремање амбуланти у Селевцу и Церовцу. Реконструкција би свакако пружила боље услове рада, а самим тим и значајно побољшала квалитет пружених здравствених услуга пациентима. Такође је планирано опремање амбуланте дефибрилаторима, како би лекари били у могућности да решавају ургентна стања и пре доласка службе хитне медицинске помоћи.

Утицај мере на конкретне циљне групе

Циљна група су становници села Церовца и Селевца и њихове околине, који ће добити амбуланте у својој близини.

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 40.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: Здравствени центар

Рок за реализацију: 7 година

Показатељи учинка: Санирани и адаптиране сеоске амбуланте, број лекара у сеоским амбулантама, број извршених прегледа у сеоским амбулантама

9.3. Унапређење система кућне неге и лечења на територији целе општине

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Служба кућног лечења и медицинске неге подразумева чување старијих особа уз услуге из области здравствене и социјалне заштите. У Општини Смедеревска Паланка потребно је у оквиру ове мере оснажити службу и унапредити услугу кућног лечења и медицинске.

Предвиђене активности у оквиру мере: Запошљавање и едукација кадрова за пружање услуге кућне неге и лечења и унапређење услуге кућне неге и лечења набавком два нова возила, с обзиром да су возила која се тренутно користе у служби дотрајала и склона кваровима.

Утицај мере на конкретне циљне групе: Ова мера се односи на све особе којима је потребна кућна нега и лечења.

Тип мере: Подстицајна

Процењена потребна средства: 30.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Здравствени центар

Други учесници у спровођењу: Локална самоуправа

Рок за реализацију: 7 година у континуитету

Показатељи учинка: Унапређени услови за обављање делатности службе кућне неге и лечења, доступност службе у свим селима наше општине, а не само у граду, број пацијената обухваћених услугом кућне неге и лечења

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 3. Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација

- **3.2**До 2030. окончати смртне случајеве који се могу спречити код новорођенчади и деце млађе од 5 година, где ће све земље имати за циљ смањење неонаталне смртности на не више од 12 на 1000 живорођених и смртности деце испод 5 година на не више од 25 на 1000 живорођених;
- **3.3**До 2030. окончати епидемије АИДС-а, туберкулозе, маларије и занемарених тропских болести и борити се против хепатитиса, болести које се преносе водом и осталих заразних болести;
- **3.4** До 2030. смањити за једну трећину превремени морталитет од непреносивих болести кроз превенцију и лечење и промовисати ментално здравље и благостање
- **3.7**До 2031. обезбедити универзални приступ услугама које се односе на полну и репродуктивну здравствену заштиту укључујући планирање породице, информисање и образовање, као и интеграцију репродуктивног здравља у националне стратегије и програме;
- **3.8** Постићи универзални обухват здравственом заштитом, укључујући заштиту од финансијског ризика, доступност квалитетних основних здравствених услуга и доступност безбедних, делотворних, квалитетних и јефтиних основних лекова и вакцина за све.

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље 28 – Заштита потрошача и заштита здравља

Приоритетни циљ 10: Створени материјални предуслови за развој основног и средњошколског образовања	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
	Број установа обухваћен реконструкцијом и опремањем	0	25	Општинска управа
	Број ученика уписаних у основне школе – матичне школе	3154	23.800	devinfo.stat.gov.rs
	Обухват деце средњим образовањем	нема података	2.450	devinfo.stat.gov.rs

Образложење:

Добро образовање помаже будућим нараштајима да успеју у многим сферама живота. Едукација и учење од малих ногу помажу у изградњи моралних вредности и разних интелектуални вештина уз помоћ којих се дете развија у отвореног успешног појединца, увек спремног на позитивне промене у свом животу. Стопа одустајања од школовања у основном образовању у Општини Смедеревска Паланка, је релативно висока с тим да је ова мера једна од кључних због повећања процента задржавања ученика до краја школовања.

Мере за остварење приоритетног циља 10.

10.1. Реконструкција и опремање образовних установа

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

У сврху ефикаснијег и квалитетнијег стицања знања и вештина ученика у образовним установама потребно је унапредити наставна средства и простор у коме се обављају свакодневне наставне активности.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Предвиђене активности у оквиру ове мере су санација „Паланачке гимназије“ и изградња фискултурне сале (прибављање локацијских услова, израда ПГД са прибављањем грађевинске дозволе, редовно праћење конкурса за реконструкцију и изградњу објекта јавне намене, извођење радова на реконструкцији и изградњи), санација образовне установе у Голобоку (обезбеђивање средстава по решењу о пријави радова, спровођење поступка јавне набавке за санацију), прибављање техничке документације за изградњу музичке школе „Божидар Трудић“, санација фискултурне сале МЕШ „Гоша“ (израда ИДР, прибављање решења за пријаву радова, извођење радова на реконструкцији) и ОШ „Вук Каракић“ замена столарије, ОШ „Радомир Лазић“ у Азањи замена столарије и реконструкција фасаде, ОШ „Милија Ракић“ у Церовцу замена столарије и санација подова, СШ „Жикица Дамњановић“ реконструкција крова и опремање котларнице и ОШ „Брана Јевтић“ у Кусадку, реконструкција фасаде и уградња унутрашњих гасних инсталација и набавка паметних табли за све образовне установе (расписивање јавне набавке за набављање паметних табли).

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Ова мера ће директно утицати на ученике основних и средњих школа

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 70.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: Образовне установе

Рок за реализацију: 7 година

Показатељи учинка: Санирани и дограђени објекти школства, број уписаних ђака у реконструисане школе

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 4. Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целожivotног учења за све

- **4.2:** До 2030. обезбедити да све девојчице и деца имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, бризи и предшколском образовању како би били спремни за основно образовање.
- **4.5** До 2031. елиминисати родну неједнакост у образовању и обезбедити једнак приступ свим нивоима образовања и стручном оспособљавању за рањиве групе, укључујући особе са инвалидитетом, аутохтоно становништво и децу у рањивим ситуацијама
- **4.а** Изградити и побољшати образовне установе које су прилагођене деци, особама са инвалидитетом и припадницима различитог пола, као и обезбедити безбедно, ненасилно, инклузивно и делотворно окружење за учење за све.

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље 26 – Образовање и култура

7.3 Развојни правац – урбани развој и животна средина

Приоритетни циљ 11: Енергетски ефикасни јавни и приватни објекти	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
	Број зграда јавне намене које су обухваћене енергетском санацијом	5	10	Општинска управа
Број крајњих корисника подржаних субвенционисањем мера енергетске ефикасности		320	1.580	Општинска управа

Образложение:

Енергетски ефикасни објекти троше мање количине енергије за обављање неког посла или одређене активности, а у Општини Смедеревска Паланка објекти домаћинства и јавни објекти су недовољно енергетски ефикасни. Унапређењем енергетске ефикасности ових објеката, умањиће се износ рачуна за потрошени електричну енергију, доприноси се заштити животне средине и смањењу емисије штетних гасова која настају сагоревањем енергената које искористимо за загревање и хлађење простора.

Мере за остварење приоритетног циља 11

11.1 Израда Програма и Плана енергетске ефикасности општине

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Сврха мере је задовољавање законске обавезе израде Програма и Плана енергетске ефикасности. Предуслов за израду ове планске документације јесте утврђивање затеченог стања и стварних потреба зграда јавне немене које су предвиђене за енергетску санацију предузимањем релевантних мере енергетске ефикасности.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Ова мера предвиђа преглед и процену годишњих енергетских потреба општине (енергетски биланс); анализу стања потрошње енергије; предлог мера и активности за ефикасно коришћење енергије; прорачун уштеде енергије; начин праћења реализације Програма/Плана и извештавање о спровођењу у предходном периоду; као и планирање новчаних средстава за спровођење мера и др.

Утицај мере на конкретне циљне групе: Мера директно утиче на енергетску санацију зграда јавне намене (школе, вртићи, административне зграде и др.) кроз предвиђену динамику мера и финансијских средстава описану планским документима.

Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Процењена потребна средства: 3.000.000,00 рсд

Извор финансирања: Општински буџет, Републички буџет, донатори

Одговорна страна за имплементацију мере: ЈЛС

Други учесници у спровођењу: Енергетски менаџер, правна лица, друге службе и органи

Рок за реализацију: Континуирано

Показатељи учинка: Број урађених Програма енергетске ефикасности и број урађених Планова енергетске ефикасности

11.2 Унапређење енергетске ефикасности објеката јавне намене

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Сврха ове мере је побољшање тренутног стања зграда јавне намене у погледу енергетске ефикасности кроз примену мера које се односе на грађевински омотач, техничке системе и сл. са могућношћу увођења ОИЕ. Задовољавањем одређених критеријума предвиђених Законом стиче се могућност добијања сертификата о енергетским својствима зграда, тј. енергетског пасоша, за који постоји законски рок прибављања на основу спроведених енергетских прегледа зграда.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Извођење радова на енергетској санацији објекта јавне намене обухвата побољшање термичких карактеристика елемената омотача (изолација кровова, унутрашњих и спољних зидова са елиминисањем топлотних мостова, замена постојећих прозора и врата новим ЕЕ прозорима и вратима и др.), увођење или поспешивање већ постојећих система за грејање, хлађења, вентилацију и климатизацију (прикључење објекта на гасну мрежу, уградња калориметара, реконструкција или набавка нових котлова са већим степеном корисности, уградња радијатора са вентилима, уградња или замена већ постојећих система за вентилацију и климатизацију и др.), замена постојеће расвете ЛЕД расветом, редовни енергетски прегледи зграда и др.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Примењујући мере енергетске ефикасности приликом обнове постојећих зграда јавне намене врши се директан утицај на уштеде електричне енергије и смањење енергената чиме се обезбеђује економска корист и смањење вредности емисије CO₂.

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 1.500.000.000,00 рsd

Извор финансирања: Општински буџет, Републички буџет, донацији

Одговорна страна за имплементацију мере: ЈЛС Смедеревска Паланка

Други учесници у спровођењу: Министарства, енергетски менаџер и одговорно лице на нивоу објекта

Рок за реализацију: Континуирано

Показатељи учинка: Број зграда јавне намене које су обухваћене енергетском санацијом са применом мера енергетске санације

11.3. Подизање кадровских капацитета општине за унапређење система енергетског менаџмента

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Сврха мере је успостављање система енергетског менаџмента са именовањем најмање једног енергетског менаџера, формирање Савета за енергетску ефикасност и укључивање запослених задужених за област енергетике. Овим се постиже уређен систем енергетског менаџмента са јасним поделама задужења кадрова који ће вршити имплементацију обавезујућих аката.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Именовање потребног броја енергетских менаџера, стручно оспособљавање и усавршавање службеника на пословима енергетске ефикасности, именовање одговорног лица за унос података у СЕМИС базу, ИСЕМ базу и ЛЕП базу, израда годишњих извештаја и др.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Одређивање субјеката система енергетског менаџмента на територији општине и уређивање структуре задужених и одговорних лица за реализацију циљева енергетског менаџмента са унапређењем посебних функционалних компентенција запослених.

Тип мере: Институционално-управљачко-организациона

Процењена потребна средства: 100.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно

Одговорна страна за имплементацију мере: ЈЛС Смедеревска Паланка

Други учесници у спровођењу: Председник општине, енергетски менаџер, Савет за енергетску ефикасност, стручни кадрови

Рок за реализацију: у континуитету 7 година

Показатељи учинка: Именован 1 (један) енергетски менаџер, редовно годишње извештавање о остваривању циљева уштеде енергије за ЈЛС, органе РС и органе аутономне покрајине, запошљавање стручног кадра и ангажовање саветника у области енергетске ефикасности

11.4. Подршка физичким и правним лицима у области енергетске ефикасности

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Сврха мере је субвенционисање мера енергетске ефикасности кућа, станови и стамбених зграда како би се постигло унапређење већ изграђених објекта физичких и правних лица на територији општине.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Замена столарије и других транспарентних елемената термичког омотача; термичка изолација зидова, таваница, подова на тлу и осталих делова термичког омотача; набавка и инсталација котлова на природни гас, на биомасу, грејача простора или замена грејача простора ефикаснијим енергентом; замена постојеће или уградња нове цевне мреже грејних тела (радијатора и пратећег прибора); набавка и уградње топлотних пумпи и пратеће инсталације грејног система (грејач простора или комбиновани грејач); набавка и уградње соларних колектора; уградња соларних панела за производњу електричне енергије, као и све друге мере енергетске ефикасности предвиђене Јавним позивима за субвенционисање из области енергетске ефикасности.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Мера подразумева добијање бесповратних новчаних средства за енергетску санацију објекта крајњих корисника, тј. грађана, у виду спровођења мера које се односе на унапређење термичког омотача, термотехничких инсталација, уградњу соларних колектора, као и уградњу соларних панела за производњу електричне енергије са могућношћу инсталирања калориметара, циркулационих пумпи, термостатских вентила, делитеља топлоте, као и друге мере енергетске ефикасности.

Тип мере: Подстицајна

Процењена потребна средства: 140.000.000,00 рсд

Извор финансирања: Општински буџет, Републички буџет,

Одговорна страна за имплементацију мере: ЈЛС Смедеревска Паланка

Други учесници у спровођењу: Министарства, енергетски менаџер, органи и службе физичка и правна лица

Рок за реализацију: Континуирано

Показатељи учинка:

- Број замењених спољних прозора и врата,
- Број објекта са урађеном термичком изолацијом зидова, таваница и подова,
- Број набављених и инсталираних котлова на природни гас, биомасу, грејача простора или замена грејача простора ефикаснијим енергентом,
- Број замењене постојеће или уградња нове цевне мреже грејних тела,

<ul style="list-style-type: none"> - Број набављених и уgraђених топлотних пумпи и пратеће инсталације грејног система, - Број уgraђених соларних колектора, - Број уgraђених соларних панела за производњу електричне енергије - Број домаћинстава и стамбених заједница обухваћених субвенцијама
Допринос циљевима одрживог развоја
Циљ 7. Доступна и обновљива енергија
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7.2 До 2031. значајно повећати удео обновљиве енергије у глобалном енергетском миксу. ▪ 7.3 До 2031. удвостручити глобалну стопу побољшања енергетске ефикасности.
Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим
11.3 До 2030. унапредити инклузивну и одрживу урбанизацију и капацитете за партиципативно, интегрисано и одрживо планирање и управљање људским насељима у свим земљама
Циљ 12. Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 12.2. До 2031. постићи одрживо управљање и ефикасно коришћење природних ресурса
Допринос преговарачким поглављима
Поглавље 15: Енергетика

Приоритетни циљ 12: Унапређен систем управљања чврстим комуналним отпадом	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
	Санирана површина депоније „Рамњак“ (%)	30	100	Општинска управа
	Удео примарно селектованог отпада у сакупљеном отпаду (%)	0	5	Општинска управа и „PWW“ доо
	Број домаћинстава (или становника) обухваћених системом примарне сепарације отпада	0	9.000	Општинска управа и „PWW“ доо
	Количина сакупљеног отпада са дивљих депонија (м3)	нема података	1.700	Општинска управа

Образложење:

Ефикасно управљање отпадом је од значаја за здравље људи и чисту животну средину у општини. Овим мерама унапредиће се управљање комуналним, биће санирана несанитарна депонија

„Рамњак“ и чишћене дивље депоније, као и уведена примарна сепарација комуналног отпада на месту настанка уз промовисање чистије општине. Локални план управљања отпадом из 2010. године је истекао и депонија „Рамњак“ је несанирана и у општини није успостављен систем примарне селекције отпад. Решавањем ова три кључна питања драстично ће бити унапређено стање управљањем отпадом у општини.

Мере за остварење приоритетног циља 12

12.1. Израда локалног плана управљања отпадом

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Неадекватно поступање са отпадом представља један од највећих еколошких проблема у Општини Смедеревска Паланка у задњих пар година и то подједнако на целој територији. Како је Локалним планом управљања отпадом истекао потребно је усвојити нови план.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером је предвиђена израда Локалног плана управљања отпадом изнајмљивањем услуга стручне организације уз сарадњу са службама ЈЛС. Локалним планом управљања отпадом потребно је утврдити стање, циљеве, кораке решавања питања из области управљања отпадом на територији општине уз укључивање јавности.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Ефикаснији систем управљања отпадом за сва физичка и правна лица

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 1.500.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за урбанизам, грађевинарство, имовинско-правне и стамбене послове)

Други учесници у спровођењу: „PWW“ DOO, ЈКП „Паланка 2020“

Рок за реализацију: 2 године

Показатељ учинка: Израђен локални план управљања отпадом

12.2. Санација постојеће несанитарне депоније „Рамњак“

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Санацијом несанитарне депоније „Рамњак“ и редовним чишћењем дивљих депонија обезбедиће се заштита подземних вода, земљишта и ваздуха, кроз рекултивацију деградираног простора од стране утицаја депоније и обезбедиће се здрава животна средина.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером је предвиђена израда „Проекта санације постојеће несанитарне депоније Рамњак“ и аплицирање код надлежног министарства за субвенционисање реализације пројекат санације несанитарних депонија, као и реализација радова путем јавне набавке за избор извођача и само извођење радова на санацији депоније. Такође је овом мером предвиђено редовно годишње уклањање дивљих депонија са територије Општине Смедеревска Паланка и спречавање њиховог стварања појачаним инспекцијским надзором.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Здравија животна средина са становнике у окружењу несанитарне и дивљих депонија

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 120.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду)

Други учесници у спровођењу: Одељење за урбанизам, грађевинарство, имовинско-правне и стамбене послове, Одељење за инспекцијске послове, ЈКП „Паланка 2020“

Рок за реализацију: 4 године

Показатељ учинка: Спроведен пројекат санације депоније, количина сакупљеног отпада са дивљих депонија

12.3. Изградња система примарне сепарације отпада

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Примарна селекција отпада представља сепарацију отпада на месту настанка, у домаћинствима и код правних лица. Како у Општини Смедеревска Паланка није организована примарна сепарација увођење ове мере резултирало би стварањем мање количине отпада за депоновање, а веће количине сепарисаног рециклабилног отпада.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Ова мера има за оснаживање ЈКП-а или РWW доо за обављање послова примарне селекције отпада на месту настанка. Планирано је у складу са усвојеним Локалним планом управљања отпадом приступити решавању административних процедура и разрадити системе за сакупљање и транспорт рециклабилних врста отпада из домаћинства и од правних лица.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Чистија општина за локално становништво

Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Процењена потребна средства: 10.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за урбанизам, грађевинарство, имовинско-правне и стамбене послове)

Други учесници у спровођењу: „РWW“ DOO, ЈКП „Паланка 2020“

Рок за реализацију: 7 година

Показатељ учинка: Развијен систем примарне сепарације отпада, количина сакупљеног отпада из примарне селекције

12.4. Подизање свести локалне заједнице и других генератора отпада из области управљања отпадом

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Упознавање становништва са прописима и штетним утицајем отпада на животну средину има за циљ да сви они постану савеснији и одговорнији у управљању отпадом у општини.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером је планирана промоција чистије општине, опис система управљања отпадом преко локалних медија, примарне сепарације отпада и едукација преко средстава јавног информисања, новинских портала, сајта општине и локалне телевизије.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Чистија општина за локално становништво

Тип мере: Информативно-едукативна

Процењена потребна средства: 1.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: „РWW“ DOO

Рок за реализацију: 7 година

Показатељ учинка: Број промоција у јавним гласилима и на сајту општине, број новонасталих дивљих депонија

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим

- **11.3** До 2030. унапредити инклузивну и одрживу урбанизацију и капацитете за партциципативно, интегрисано и одрживо планирање и управљање људским насељима у свим земљама
- **11.6** До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерењу по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима
- **11.а** Подржати позитивне економске, социјалне и еколошке везе између урбаних, периферних и руралних области оснаживањем националног и регионалног развојног планирања

Циљ 12. Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње

- **12.4** До 2030. постићи еколошки исправно управљање хемикалијама и свим врстама отпада током читавог њиховог употребног циклуса, у складу са договореним међународним оквирима, и значајно смањити њихово испуштање у ваздух, воду и земљиште како би се што више умањили њихови негативни утицаји на здравље људи и животну средину
- **12.5:** До 2030. значајно смањити производњу отпада кроз превенцију, редукцију, рециклирање и поновно коришћење

Циљ 15. Заштитити, обнављати и промовисати одрживо коришћење копнених екосистема, одрживо управљати шумама, борити се против дезертификације, зауставити и преокренути процес деградације земљишта и зауставити губитак биодиверзитета

- **15.1** До 2020. осигурати очување, обнову и одрживо коришћење копнених и унутрашњих слатководних екосистема и њиховог окружења, посебно шума, мочварног земљишта, планина и исушеног земљишта, у складу са обавезама према међународним споразумима

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље 27: Животна средина и климатске промене

Приоритетни циљ 13: Систем за управљање отпадним водама је функционалан на територији целе општине	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
	Дужина новоизграђене канализационе мреже (км)	0	160	Општинска управа
	Број изграђених ППОВ (ком)	0	6	Општинска управа
	Количина отпадних вода која се пречишћава	0	3.000.000	ЈКП „Водовод“

Образложење:

Проширење мреже фекалне канализације је приоритизована као кључна зато што омогућава великом броју грађана одвођење отпадних вода преко комуналне инфраструктуре фекалне канализације. Сва отпадана вода се тренутно испушта у реципијенте у „сировом“ стању без прераде, што представља велики утицај на животну средину. У селима и неким деловима насеља Смедеревска Паланка не постоји систем фекалне канализације.

Мере за остварење приоритетног циља 13

13.1. Унапређење и проширење мреже за прихват отпадних вода

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Кроз пројекат који спроводи Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре у Републици Србији са радним називом „Чиста Србија“ планирана је изградња фекалне мреже у деловима општине који су тренутно без фекалне канализације.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером је предвиђено Проширење мреже фекалне канализације дужине 160км у насељу Смедеревска Паланка и сеоским насељима: Придворице, Глибовац, Ратари, Голобок, Церовац, Мала Палана, Грчац, Кусадак и Водице.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Приклучења на фекалну канализацију омогућиће грађанима да своје отпадне воде испуштају у фекалне колекторе, што ће им умањити трошкове за пражњење септичких јама и спречити загађивање подземних вода

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 7.000.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду)

Други учесници у спровођењу: Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, ЈКП „Водовод“

Рок за реализацију: 7 година

Показатељи учинка: Изграђена мрежа фекалне канализација у дужини од 160км, број приклучених нових домаћинстава на фекалну канализацију

13.2. Изградња постројења за прераду отпадних вода

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Изградња постројења за прераду отпадних вода се спроводи у циљу поправљања квалитета површинских и подземних вода у ради заштите животне средине и унапређења система прикупљања и третмана отпадних вода, кроз пројекат који спроводи Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре у Републици Србији са радним називом „Чиста Србија“. Тренутно се све отпадне воде из насеља испуштају у реципијенте и септичке јаме без пречишћавања, изградња постројења за прераду отпадних вода би побољшала квалитет отпадних вода пре испуштања у реципијенте, а самим тим би обезбедила и здравију животну средину .

Предвиђене активности у оквиру мере:

Ова мера предвиђа израду пројектне документације, прибављање грађевинских дозвола и извођење радова на изградњи Централног постројења за прераду отпадних вода у насељу Смедеревска Паланка и постројења за прераду отпадних вода у насељима Азања, Ратари и Кусадак, Голобок и Селевац

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Кроз спровођење ове мере побољшаће се квалитет животне средине за све становнике општине

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 2.000.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду)

Други учесници у спровођењу: Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, ЈКП „Водовод“

Рок за реализацију: 7 година

Показатељи учинка: Изграђен и стављен у функцију постројење за прераду отпадних вода

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 6. Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитарне услове за све.

- **6.2** До 2030. постићи адекватан и једнак приступ санитарним и хигијенским условима за све, као и окончање праксе обављања дефекације на отвореном, уз обраћање посебне пажње на потребе жена и девојчица, односно оних у стањима рањивости
- **6.3** До краја 2031. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати расипање и на најмању могућу меру свести испуштање опасних хемикалија и материјала, преполовити удео непроцишћених отпадних вода и значајно повећати рециклирање и безбедну поновну употребу на глобалном нивоу.

Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим

- **11.3** До 2030. унапредити инклузивну и одрживу урбанизацију и капацитете за партиципативно, интегрисано и одрживо планирање и управљање људским насељима у свим земљама
- **11.a** Подржати позитивне економске, социјалне и еколошке везе између урбаних, периферних и руралних области оснаживањем националног и регионалног развојног планирања

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље 27: Животна средина и климатске промене; 27.4 Управљање водама

Приоритетни циљ 14: Повећан приступ свим насељима у општини кроз ефикасан систем јавног саобраћаја	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
	Дужина изграђених стаза	1	5	Општинска управа
Број возила укључених у систем јавног превоза		112	100	Општинска управа

Образложење:

Адекватно функционисање и развој сектора транспорта од великог је значаја за привредну делатност, пољопривреду, индустрију и сектор услуга, па до свих облика крајње потрошње роба и услуга и туризам. Кроз ову меру планирана је изградња саобраћајне инфраструктуре и унапређење комуналне делатности јавног превоза. У Општини Смедеревска Паланка неопходно је константно улагање у саобраћајну инфраструктуру, а потребно је унапређење и боља организација услуга јавног превоза.

Мере за остварење приоритетног циља 14

14.1. Побољшање саобраћајне инфраструктуре

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Ова мера се односи на унапређење система јавног саобраћаја, кроз обнову и изградњу саобраћајне инфраструктуре у циљу повећања безбедности учесника у саобраћају и бољег сналажења на терену

Предвиђене активности у оквиру мере:

Ревитализација општинских саобраћајница у дужини од 80км, постављање саобраћајне сигнализације, изградња кружног тока у улици Главашевој на чврној тачки државних путева IIA147 и IIB352 и израда Пројекта саобраћајне сигнализације за насељено место Смедеревска Паланка, рехабилитација и санација саобраћајница у општини уз унапређење система за управљање саобраћајем

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Сви грађани општине, као учесници у саобраћају имаће бенефит од ове мере кроз безбеднији саобраћај

Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Процењена потребна средства: 150.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: Одељење за инспекцијске послове, Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду

Рок за реализацију: 7 година

Показатељи учинка: Број ревитализованих општинских путева, постављене саобраћајне сигнализације, изграђених кружних токова и опремљених саобраћајница неопходном сигнализацијом

14.2. Унапређење јавног превоза

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Јавни превоз представља „живу куцавицу“ општине и омогућава превоз грађана с једног места на друго, а ова мере директно утиче на квалитет и ефикасност јавног превоза, као и на доступност јавног превоза грађанима у сваком моменту и на сваком месту.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Усвајање одлуке о локацији и броју такси станица и аутобуских стајалишта и формирању јединственог ценовника такси услуга, набавка пројектне документације за радове за обележавање и опремање такси и аутобуских стајалишта и обезбеђивање такси легитимација, изградња бициклстички и пешачких трим-стаза

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Ефикаснији, доступнији и боље организован јавни превоз имаће утицај на све грађане у уштеди времена и већем комфорту

Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Процењена потребна средства: 30.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: Одељење за инспекцијске послове, Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду

Рок за реализацију: 3 године

Показатељи учинка: Број опремљених такси станица, аутобуских стајалишта, формиран јединствен ценовник такси услуга и број издатих такси идентификација, дужина изграђених стаза

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим

- **11.2** До 2031. обезбедити приступ сигурним, приуштивим, доступним и одрживим транспортним системима за све, побољшати безбедност на путевима, пре свега проширењем јавног превоза, с посебном пажњом на потребе оних у стањима рањивости, жена, деце, особа са инвалидитетом и старијих лица

- **11.3** До 2030. унапредити инклузивну и одрживу урбанизацију и капацитете за партиципативно, интегрисано и одржivo планирање и управљање људским насељима у свим земљама.

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље 14 – Транспортна политика

Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
Средња годишња вредност концентрација честица PM ₁₀	нема података	испод граничне вредности	Општинска управа

Образложење:

Старање о животној средини је приоритет од свеукупног значаја за друштво, а здрава животна средина је основ за очување људске егзистенције, здравог развоја друштва и битан фактор за ниво живота становништва. Општина Смедеревска Паланка је приступила изради Стратегије животне средине која има за задатак да идентификује проблем заштите животне средине, узроке уочених проблема, успостави циљеве политике и развоја реформи заштите животне средине. Недостатак планског документа и непостојање информација о тренутном стању животне средине у општини чини област животне средине рањивом, а то олакшава појаву штетних последица и утицаја на животну средину.

Мере за остварење приоритетног циља 15

15.1. Израда Стратегије развоја животне средине општине

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Стратегија развоја животне средине општине треба да предвиди конкретне кораке и предлоге за унапређење животне средине у Општини Смедеревска Паланка, кроз анализу затеченог стања.

Предвиђене активности у оквиру мере: Израда Стратегије развоја животне средине Општине Смедеревска Паланка

Утицај мере на конкретне циљне групе: Директан утицај на становништво општине

Процењена потребна средства: 1.000.000,00 рсд

Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за урбанизам, грађевинарство, имовинско-правне и стамбене послове)

Други учесници у спровођењу: „PWW“ DOO

Рок за реализацију: 2 године

Показатељи учинка: Усвојена Стратегија развоја животне средине Општине Смедеревска Паланка

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 15. Заштитити, обновити и промовисати одржivo коришћење копнених екосистема, одржivo управљати шумама, борити се против дезертификације, као и зауставити и преокренути деградацију земљишта и зауставити губитак биодиверзитета

- **15.1** До 2020. осигурати очување, обнову и одржivo коришћење копнених и унутрашњих слатководних екосистема и њиховог окружења, посебно шума, мочварног земљишта, планина и исушеног земљишта, у складу са обавезама према међународним споразумима.

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље 27 – Животна средина и климатске промене

Приоритетни циљ 16: Остале мере у оквиру развојног правца „урбани развој и животна средина“	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
	Број објекта зоохигијене (ком)	0	1	ЈКП „Паланка 2020“
	Број паса/мачака збринутих у објектима зоохигијене (ком)	0	3.500	4
	Број продајних места на градској пијаци (ком)	0	120	11
	Површина јавних зелених површина која се одржава (ха)	600	650	1

Образложение:

Комуналне делатности у смислу овог закона су делатности пружања комуналних услуга од значаја за остварење животних потреба физичких и правних лица код којих је Општина Смедеревска Паланка дужна да створи услове за обезбеђење одговарајућег квалитета, обима, доступности и континuitета. Овим мерама предвиђено је унапређење комуналних услуга које су идентификоване као недовољно развијене. У Општини Смедеревска Паланка комунална делатност зоохигијене је на ниском нивоу, градска пијаци је дотрајала, недостају гробна места, а неке од зелених површина нису искоришћене у свом пуном потенцијалу, с тим у вези ове мере су препознате као кључне.

Мере за остварење приоритетног циља 16

16.1. Организовање система зоохигијене

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Велики проблем у општини представљају напуштени пси луталице, који су често агресивни, нападају и уједају грађане. Изградњом азила, опремањем и запошљавањем нових кадрова биће омогућено сакупљање, транспорт, стерилизација, лечење, чиповање као и враћање збринутих паса.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Оснаживање предузећа коме је поверена делатност зоохигијене кроз набавку опреме и машина, запошљавање кадрова и изградња прихватилишта за псе

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Уклањањем паса луталица биће повећана безбедност грађана, а биће и повећана брига о псима луталицама

Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Процењена потребна средства: 5.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: ЈКП „Паланка 2020“, Одељење за инспекцијске послове

Рок за реализацију: 3 године

Показатељи учинка: Израђен азил и опремљена служба за сакупљање паса, број пријава за уједе паса луталица, број сакупљених паса са јавне површине

16.2. Уређење и унапређење јавних зелених површина

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Зелене површине су простори у граду предвиђени за рекреацију становништва, друштвено благостање, биодиверзитет, побољшавајући уживање у локалном окружењу. Повећање броја зелених површина и њихово унапређење утиче позитивно и на квалитет ваздуха у општини, као и на смањење температуре у насељу. Уједно представљају омиљене просторе у насељу за игру деце и рекреацију.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером је предвиђена израда пројектне документације, прибављање локацијских услова и грађевинске дозволе и спровођење јавне набавке за избор извођача за реконструкцију „Главашевог парка“ са лапидаријумом и „Парка код пијаце“. Такође је планирано подизање зелених површина, као и обнова зеленила уз саобраћајнице.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Бенефит уређених зелених површина осетиће сви грађани

Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Процењена потребна средства: 100.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду

Рок за реализацију: 7 година

Показатељи учинка: површина реконструисаних паркова и зеленило уз саобраћајнице

16.3. Унапређење објекта за сахрањивање

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Недовољан број гробних места на гробљима у Смедеревској Паланци је проблем који је актуелан дужи низ година, као и недостатак капела у селима. У оквиру ове мере биће проширени капацитети градског гробља на новим локацијама и изграђене капеле у селима

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером је предвиђена израда ПДР-а гробља „Каменац“ и проширење гробља „Каменац“ са откупом суседних парцела. Ради унапређења услуга сахрањивања планирано је извршити анализу услова за сахрањивање на селима и направити листу приоритета за изградњу капела и пратећих објекта у селима, уз израду техничке документације, са прибављањем грађевинске за одабране локације.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Градска гробља су комунални објекти који су посећивани од стране свих грађана и ова мера ће имати позитиван утицај на све грађане

Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга

Процењена потребна средства: 30.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за урбанизам, грађевинарство, имовинско-правне и стамбене послове)

Други учесници у спровођењу: ЈКП „Паланка 2020“, Месне заједнице

Рок за реализацију: 6 година

Показатељи учинка: Израђен ПДР-а гробља „Каменац“, број нових гробних места, број изграђених капела по селима, број спроведених сахрана у сеоским капелама

16.4. Реконструкција градске пијаце

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

„Зелена пијаца“ у Смедеревској Паланци је годинама уназад у лошем стању и потребна је комплетна реконструкција кишне и фекалне канализације, застора, тезги и надстрешница. Према планској документацији могуће је и измештање пијаце на другу локацију

Предвиђене активности у оквиру мере:

Ова мера предвиђа набавку пројекта реконструкције градске тржнице са прибављањем локацијских услова, грађевинске дозволе и избор најповољнијег извођача са извођењем радова на реконструкцији.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Чиста и уређена зелена пијаца је значајна за све грађане.

Тип мере: Обезбеђење добра и пружање услуга

Процењена потребна средства: 40.000.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа (Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду)

Други учесници у спровођењу: ЈКП „Паланка 2020“

Рок за реализацију: 4 године

Показатељи учинка: Завршени радови на реконструкцији „Зелене пијаце“, број активних тезги на „зеленој пијаци“

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим

- **11.3** До 2030. унапредити инклузивну и одрживу урбанизацију и капацитете за партципативно, интегрисано и одрживо планирање и управљање људским насељима у свим земљама.
- **11.7** До 2030. омогућити универзални приступ безбедним, инклузивним и приступачним зеленим и јавним површинама, посебно за жене и децу, старија лица и особе са инвалидитетом.
- **11.6** До 2020. значајно повећати број градова и људских насеља који усвајају и примењују интегрисане политике и планове усмерене ка инклузији, ефикасности ресурса, ублажавања и прилагођавања климатским променама, отпорности на елементарне непогоде. Такође развити и применити, у складу са Сендаи оквиром за смањење ризика од будућих катастрофа 2015–2030, холистичко управљање ризицима од елементарних непогода на свим нивоима.

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље 27 – Животна средина и климатске промене

7.4 Развојни правац – добра управа

Приоритетни циљ 17:	Индикатори	Почетно стање	Жељено стање	Извор провере
---------------------	------------	------------------	-----------------	---------------

Унапређен систем „доброг управљања“ у ЈЛС	Број запослених у јавним установама обухваћених мерама јачања принципа одговорности и владавине права (ком)	нема података	250	Општинска управа
	Број грађана који партиципирају у јавним расправама на годишњем нивоу	нема података	300	Општинска управа
	Број грађана који учествују у процесу доношења одлука	нема података	50	Општинска управа

Образложење:

Добро управљање је суштински постулат свих друштава заснованих на демократији, владавини права и људским правима. Принципи доброг управљања леже у сржи одрживог друштвено-економског развоја, а овим мерама Општина Смедеревска Паланка тежи да унапреди систем доброг управљања у својим организацијама. Добро управљање представља основ сарадње међу актерима приликом саме изrade Плана развоја општине, и других прописа и поцедура. Јасно утврђени задаци и границе поступања и одговорности доводе до ефикаснијег, транспаретнијег деловања органа.

Мере за остварење приоритетног циља 17

17.1. Примена принципа одговорности и владавине права на хоризонталном и вертикалном нивоу

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Са становишта грађана, принципи добре управе служе да унапреде начин на који администрација поступа. За управу је важно да кроз примену принципа унапреди поверење грађана у управу и легитимитет органа власти у ЈЛС.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Овом мером ће бити обезбеђени услови за делегирање одговорности приликом обављања задатака у систему локалне самоуправе хоризонтално и вертикално, јасна расподела обавеза, механизми за позивање на одговорност и обезбеђивање санкција за неодговорност. Кроз јасну организацију посла и поделе одговорности, свака активност треба да буде заснована на валидној правној норми како би била обезбеђена предвидљивост и једнак третман у поступању.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

На овај начин управа постаје отворена, обезбеђује равноправност грађана и њихово учествовање у одлучивању, а истовремено указује на успостављање механизама одговорности у локалним самоуправама.

Тип мере: Институционално-управљачко-организациона

Процењена потребна средства: 600.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: невладин сектор, организације цивилног друштва, други органи јавне власти

Рок за реализацију: континуирано

Показатељи учинка: формални и неформални показатељи, поверење грађана у администрацију, правна сигурност и једнакост у поступању, испуњавање планова и програма у роковима од стране запослених, утврђене границе одговорности међу запосленима

17.2. Обезбеђивање транспарентности у раду и процедурама

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Подаци о активностима органа ЈСЛ треба да постану видљиви и доступни свим заинтересованим лицима.

Предвиђене активности у оквиру мере:

Обезбеђивање транспарентности у организацији и процедуре, током информација хоризонтално и вертикално, јавност локалних активности, јачање културе транспарентности, омогућити приступ информација на основу постојања писаних трагова у спроведеним активностима. Кроз транспарентно буџетирање, објављивање издатих грађевинских дозвола и локацијских услова, одговарање по захтевима за давање информација у законом предвиђеним роковима, уређивање сајта општине који би на јасан и лак начин усмеравао грађане према информацијама за које су заинтересовани. Овом мером је предвиђено и објављивање Међуопштинског службеног гласника Смедеревске Паланке и Велике Плане на страници сајта.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Транспарентност је предуслов за остваривање других принципа доброг управљања, пре свега одговорности, као и принципа партиципације а сматра се начином спречавања или борбе против корупције.

Тип мере: Институционално-управљачко-организациона

Процењена потребна средства: 400.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: невладин сектор, организације цивилног друштва

Рок за реализацију: континуирано

Показатељи учинка: Виши ниво транспарентности смањује број захтева за давање информација од јавног значаја, ажурну евиденцију и податке у отвореном формату.

17.3. Спровођење механизма који омогућава грађанима да дају своје учешће у процесу доношења одлука

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Непосредно учешће у одлучивању, упућивање предлога и јавних критика и консултовање грађана

Предвиђене активности у оквиру мере:

Обезбедити механизме који омогућавају грађанима да дају своје учешће у процесу доношења одлука – јавне расправе, петиције, консултације. Учешће грађана у процесима доношења одлука важних за локалну заједницу путем система електронске комуникације, анимирати грађане који не користе електронски начин комуникације кроз рад са запосленима у месним заједницама који би кроз разне скупове и радионице презентовали грађанима начин њиховог учествовања у одлучивању

Утицај мере на конкретне циљне групе:

Учествовање грађана у процесу осмишљавања, доношења и спровођења јавних политика, односно вођењу јавних послова

Тип мере: Институционално-управљачко-организациона

Процењена потребна средства: 500.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: невладин сектор, организације цивилног друштва

Рок за реализацију: континуирано

Показатељи учинка: Број одржаних јавних расправа, консултација и електронске комуникације. Број донетих одлука које имају дугорочну примену у локалној заједници на основу изјашњења грађана

17.4. Обезбеђивање ефикасне и ефективне употребе јавних ресурса

Сврха мере и начин како она доприноси остваривању приоритетног циља:

Сврха се састоји у доношењу најбољег решења уз поштовање рокова предвиђених законом, са што мање трошка. Прављењем функционалне анализе која ће имати за циљ допринос унапређењу пословања, кроз рационализацију и оптимално организовање јединице локалне самоуправе и установа

Предвиђене активности у оквиру мере:

Обезбедити делотворну употребу јавних ресурса – људски ресурси, административне технике, надзирање администрације. Што се тиче људских ресурса треба извршити периодично селекцију кадрова и утврдити да ли су равномерно распоређени по Одељењима у односу на потребе истих, обучити целокупан кадар за рад у е-управи и успоставити систем извештавања који би био мерљив за све врсте послова који се управи обављају.

Утицај мере на конкретне циљне групе:

На овај начин се обезбеђује принцип правне сигурности и предвидивости у поступању органа локалне самоуправе.

Тип мере: Институционално-управљачко-организациона

Процењена потребна средства: 400.000,00 рсд

Извор финансирања: интерно и екстерно

Одговорна страна за имплементацију мере: Локална самоуправа

Други учесници у спровођењу: невладин сектор, организације цивилног друштва

Рок за реализацију: континуирано

Показатељи учинка: Предвидивост заснована на прописима, стандардизованим процедурама и управној пракси, што резултира бољим квалитетом услуга уз што мање трошка. Искоришћени капацитети великог броја запослених, висок проценат коришћења свих алата и техника у раду управе, континуитет у извештавању.

Допринос циљевима одрживог развоја

Циљ 16. Промовисати мирољубива и инклузивна друштва у интересу одрживог развоја, обезбедити приступ правди за све и изградити делотворне, поуздане и инклузивне институције на свим нивоима

Циљ 17. Ојачати алате за имплементацију и обновити Глобално партнерство за одрживи развој

Допринос преговарачким поглављима

Поглавље 34 - Институције

8. НАЧИН СПРОВОЂЕЊА И НАЧИН ПРАЋЕЊА СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА РАЗВОЈА

У складу са поступком придруживања Републике Србије, ЕУ, наметнута је потреба увођења принципа доброг управљања на локалном нивоу, унапређења, координације, комуникације и ефикасности рада појединих организационих делова ЈЛС. Реализација приоритета и мера плана развоја изискује регулисање обавезе носиоца израде плана и органа задужених за праћење. Сви

видови подршке у приоритетним областима морају расти у односу на садашњи ниво, као и инвестиционо улагање у социјалне мреже, физичку инфраструктуру, физичке ресурсе, животну средину и јавне сервисе. Као кључни елеменат политике у фази припремања придрживање ЕУ представља животна средина чије је развој и унапређење обухваћен планом развоја. Инвестиције је потребно усмерити у обезбеђивање израде планских докумената са њиховим спровођењем, у јачање административних капацитета, јачање јавних институција, едукацију, промоцију, трансфер знања, модернизацију опреме, техничко-техлоношку опремљеност и унапређење инфраструктуре.

8.1. Праћење спровођења Плана развоја

План развоја Општине Смедеревска Паланка за период 2023.-2030. године се усваја као развојни плански документ највишег реда са спровођењем кроз средњорочне планове. У плану развоја развојне области су сортиране по приоритету значаја за локалну заједницу, са планираним мерама и реализацијом мера кроз активности, програме и пројекте. Планом су идентификовани носиоци реализације, органи општинске управе, јавна комунална предузећа, васпитно-образовне институције и јавне установе, у складу са прописаним надлежностима са роковима за реализацију, изворима и износима финансирања. Улогу управљачког тела надлежног за поступак спровођења плана ће имати Координационо тело са носиоцима мера дефинисани планом, који имају обавезу: константне комуникације и размене информација, информисање јавности, заинтересованих лица и ажурирање информација о току спровођења плана и дефинисање мера у случају појаве проблема у току спровођења или одступања од планираног. У складу са законом Одељење за финансије, Општинске управе, Општине Смедеревска Паланка израђују програмски буџет који се усклађује са средњорочним планом општине. План развоја је хијерархијски највиши плански документ општине и у складу са њим потребно је усклађивати јавну политику, средњорочне планове и програмски буџет општине. Средњорочни планови су оперативни плански документи који по правилу садрже велики број општих и специфичних циљева које је потребно ускладити са планом развоја, а посебни циљеви средњорочног плана представљају циљеве буџетског програма у оквиру којег се опредељују средства за остваривање циља. Обавезни стални мониторинг и евалуација на основу задатих индикатора спроводи се у сврху унапређења рада и постизању очекиваних резултата, како би се што ефикасније управљало крајњим исходом мере, који је заправо резултат развоја. Мониторинг представља стално и систематско прикупљање података преко званичних база, које ажурирају надлежни републички органи и надлежне службе Општине Смедеревска Паланка, и израду анализа стања за ефикасније реаговање.

8.2. Вредновање постигнутих учинака Плана развоја

Прикупљањем података, њиховом евалуацијом и анализом вреднује се напредак, одступање и остваривање циљева плана развоја. Праћењем вредности задатих индикатора врши се процена ефикасности (учинак у односу на уложена средства), релевантност (да ли се спроводи решавање кључних проблема), исход (ефекат реализације свих мера на друштвене, еколошке, економске и остале постављене циљеве) и дугорочност (одрживост постигнутих циљева са проценом могућих ризика). Евалуацијом података прати се остваривање циљева, а праћењем индикатора ефекти остварених циљева и процена напретка ситуације у одређеним областима. Одговорност за прикупљање и обраду прикупљених података током праћења спровођења Плана развоја имаће Координационо тело, као и руководиоци служби у оквиру својих надлежности, дефинисани планом, током читавог периода имплементације Плана развоја.

8.3. Извештавање о спровођењу и постигнутим учинцима Плана развоја

Општина Смедеревска Паланка је у обавези да редовно израђује извештаје о спровођењу средњорочног плана, који је уједно и извештај о спровођењу плана развоја на годишњем нивоу, као и извештај о постигнутим учинцима плана развоја на сваке три године.

Сваке треће календарске године од доношења Плана развоја, Одељење за локални економски развој, привреду и пољопривреду Општинске управе, Општине Смедеревска Паланка припрема нацрт извештаја и доставља Координационом тиму на мишљење. Општинско веће Општине Смедеревска Паланка утврђује предлог извештаја достављањен од стране Координационог тима о учинцима спровођења Плана развоја који се подноси Скупштини општине на усвајање, најкасније у року од шест месеци од истека тог рока.

Уједно, по важећој законској регулативи, општинска управа је дужна да успостави јединствени информациони систем, софтверско решење, за праћење спровођења планских докумената на свим нивоима ЈЛС. До момента његовог функционалног успостављања Општина Смедеревска Паланка је дужна да све извештава о спровођењу плана објави на званичном општинском интернет порталу, најкасније 15 дана од дана усвајања предметних аката.

8.4. Ревизија Плана развоја

Скупштина општине Смедеревска Паланка, може утврдити да постоји потреба за израду ревизије плана развоја, што подразумева израду предлога измена и допуна плана. Општинско веће Општине Смедеревска Паланка покреће поступак израде предлога измена и допуна постојећег плана уз доношење одлуке о покретању поступка коју усваја скупштина. Израда предлога за измену и допуну плана се спроводи по процедурима прописаној за доношење плана развоја.

9. Листа скраћеница

АД	Акционарско друштво
АПР	Агенција за привредне регистре
ГИС	Географско информациони систем
ДДЦ	Дегустационо-дистрибутивни центар
ДК	Дом културе
ДОО	Друштво са ограниченом одговорношћу
ЕУ	Европска унија
ЕПС	Електропривреда Србије
ЗПС	Закон о планском систему
ЗЛС	Закон о локалној самоуправи

ЈКП	Јавно комунално предузеће
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЈП	Јавно предузеће
ЈУ	Јавна установа
ЈН	Јавна набавка
КЗМ	Канцеларија за младе
КУД	Културно уметничко друштво
КУЈУ	Канцеларија за управљање јавним улагањима
ЛЕР	Локални економски развој
ЛС	Локална самоуправа
МГСИ	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
МЗ	Месна заједница
МЗЖС	Министарство за заштиту животне средине
МОСИ	Међуопштинске омладинске спортске игре
МП	Министарство привреде
МПШиВ	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
МТТТ	Министарство трговине, туризма и телекомуникација
НСЗ	Национална служба за запошљавање
ОШ	Основна школа
ПВО	Предшколско васпитање и образовање
ПКС-РПК	Привредна комора Србије – Регионална привредна комора
ППП	Припремни предшколски програм
ППОВ	Постројења за пречишћавање отпадне воде
ПТД	Проектно техничка документација
ПУ	Предшколска установа
РРА	Регионална развојна агенција
РС	Република Србија
РПГ	Регистровано пољопривредно газдинство
РТО	Регионална туристичка организација
СКГО	Стална конференција градова и општина
СРП	Специјални резерват природе
ТО	Туристичка организација
ЦОР	Циљеви одрживог развоја
ЦСР	Центар за социјални рад
SWOT	Анализа снага, слабости, прилика, претњи

II

Овај План објавити у „Међуопштинском службеном листу“.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Број: 30-4/2023-02/2

У Смедеревској Паланци, 30. јуна 2023. године

ПРЕДСЕДНИК
Скупштине општине
Смедеревска Паланка
Радмила Радисављевић, с.р.

Тачност отправка оверава

СЕКРЕТАР

**Скупштине општине
 Смедеревска Паланка
 Данка Богуновић**

